

AGENDA VERGADERING ALGEMEEN BESTUUR OMGEVINGSDIENST VELUWE

26 juni 2025, Kantoor ODVeluwe Apeldoorn, 9.30 uur – 11.00 uur

Deelnemers: dhr. K. Castelein (Hattem), dhr. J. Groothuis (Nunspeet), dhr. D. Huizer (Apeldoorn), dhr. P. Inberg (voorzitter, Brummen), dhr. E. 't Jong (Putten), mw. A. van Loon (Epe), dhr. S. Nienhuis (Heerde), dhr. M. Pijnenburg (Harderwijk), dhr. K. Ruitenbergh (provincie Gelderland), dhr. R. van Veen (Ermelo), dhr. L. Oosterloo (Elburg), dhr. H. van Zeijts (Voorst), dhr. M. van Dam (secretaris), mw. B. Morsink (bestuurs- en directieadviseur), dhr. J. Kok (controller), Vervanging dhr. B. Engberts (Oldebroek).

Genodigden: W. Kramer – Bos (Portefeuillemanager Vastgoed) en M. Tulk (Programmamanager) komen om 9.45 uur voor agendapunt 3.1 (presentatie huisvesting).
Notulist: mw. C. Quist

Nummer	Doel inbrengen	Onderwerp	Bijlage	Besluit/ Actie
1. Opening en vaststelling agenda				
1.1.	Ter vaststelling	Vaststellen agendavoorstel.	-	Vaststellen van de agenda.
2. Mededelingen, ingekomen stukken en vaststellen vorige besluitenlijst				
2.1.	Ter vaststelling	Besluitenlijst AB ODVeluwe d.d. 17 april 2025.	2.1.a Concept besluitenlijst AB ODVeluwe 17-04-2025	Vaststellen van het verslag.
2.2	Ter kennisname	Brief gemeente Apeldoorn inzake Bezuinigingen subsidies en budgetten. De gemeente Apeldoorn werkt aan een besparings-opgave die vier sporen omvat, waaronder het besparen op subsidies en budgetten. In maart zijn werksessies gehouden met betrokkenen, waarvan het verslag online beschikbaar is. De besluitvorming over deze bezuinigingen (spoor 3) wordt gekoppeld aan de Voorjaarsnota en vindt plaats in juni en juli. Belanghebbenden kunnen op 26 juni inspreken tijdens een raadsvergadering over spoor 3.	2.2.a Brief gemeente Apeldoorn Bezuinigingen op subsidies en budgetten	Kennis te nemen van de brief van de gemeente Apeldoorn.
2.3	Ter kennisname	Brief Provincie Gelderland aanpak indirecte lozingen. De provincie Gelderland heeft onderzoek gedaan naar indirecte lozingen van bedrijfsafvalwater en de impact daarvan op de waterkwaliteit en de KRW-doelen. Uit het onderzoek blijkt dat veel vergunningen niet actueel zijn of dat er onvoldoende toezicht is, wat risico's oplevert voor het behalen van de waterkwaliteitsdoelen in 2027. Daarom wordt een programma opgezet met betrokken partijen zoals gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten om de vergunningen KRW-proof te maken. Dit programma zal in twee fasen worden uitgevoerd, te beginnen met het ophalen van behoeften via een enquête en het vormen van een kernteam.	2.3.a Brief Provincie Gelderland aanpak indirecte lozingen	Kennis te nemen van de brief van de Provincie Gelderland.

Nummer	Doel inbrengen	Onderwerp	Bijlage	Besluit/ Actie
2.4	Ter bespreking	Informerende Statenbrief versterking VTH-stelsel in Gelderland. Voor een toekomstbestendig VTH-stelsel in Gelderland heeft GS de voorkeur voor de vorming van 1 omgevingsdienst. Niet alle gemeentelijke bestuurders kunnen zich hierin vinden. Zij hebben met name zorgen over de bestuurbaarheid, regionale verschillen en nabijheid. De provincie heeft hiernaar een verkennen onderzoek uitgevoerd. Gezien de beweging die in het Stelsel is te zien, zet de provincie in op gefaseerd opschalen van de omgevingsdiensten.	2.4.a Statenbrief versterking VTH stelsel in Gelderland 2.4.b Brief toekomst Gelders stelsel omgevingsdiensten 2.4.c Een OD in Gelderland_Notitie	Kennis te nemen van de brief van de Provincie Gelderland.
3. Bedrijfsvoering				
3.1	Ter kennisname	Huisvesting presentatie. Tijdens AB op 17 april jl. zijn plannen voor het nieuw te bouwen Veiligheidscentrum in Apeldoorn besproken. Tijdens deze vergadering wordt hierover een presentatie gegeven door mw. W. Kramer – Bos, Portefeuillemanager Vastgoed en dhr. M. Tulk, Programmamanager (maquette op locatie aanwezig).	3.1.a AB voorstel huisvesting 3.1.b AB besluit huisvesting	Gevraagd besluit: 1) Kennis te nemen van de presentatie over het Veiligheidscentrum Apeldoorn.
4. Financiën				
4.1.	Ter bespreking	Update jaarstukken en ontwerp-programmabegroting. Het bestuur bespreekt hoe voornoemde stukken door de deelnemers zijn ontvangen.	-	-
5. Personeel				
		-	-	-
6. Stelsel				
6.1	Ter bespreking	Ontwikkelingen Gelders Stelsel. De secretaris licht ter vergadering de laatste ontwikkelingen toe.	-	-
7. Overig				
7.1	Ter bespreking	Vacature Dagelijks Bestuur. Binnen het Dagelijks Bestuur is vanwege het aftreden van wethouder B. Engberts een vacature ontstaan. Conform art. 15, lid 3, van de GR ODVeluwe "wijst het algemeen bestuur in zijn eerstvolgende vergadering of ten spoedigste daarna een nieuw lid aan".	-	-
7.2	Ter kennisname	Update stikstof. ODVeluwe geeft een update over de laatste ontwikkelingen in het stikstofdossier naar aanleiding van o.m. nieuwe informatie vanuit	7.2.a AB voorstel Update Stikstof 7.2.b AB besluit Update Stikstof 7.2.c Memo Update Stikstof mei 2025 7.2.c.I Memo Stikstof februari 2025	Gevraagd besluit: 1) Kennis te nemen van de memo Update Stikstof mei 2025.

Nummer	Doel inbrengen	Onderwerp	Bijlage	Besluit/ Actie
		het Rijk en provincie Gelderland. De update bevat aanvullingen op een eerdere memo van februari '25.	7.2.d Statenbrief Voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken 10-04-2025 7.2.d.I Ontwerpbesluit Voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken 19-04-2025 7.2.d.II Bijlage bij statenbrief 'Proces totstandkoming zonering en flankerende maatregelen' 10-04-2025 7.2.d.III Provinciaal blad Voorbereidingsbesluit 23-04-2025	
8. Rondvraag				
		-		

Komende vergaderingen					
Vergadering voor	Datum		Tijd		Locatie
	Dag	Datum	Van	Tot	
DB	donderdag	04-09-2025	9.30	11.00	Kantoor ODVeluwe Apeldoorn
AB	donderdag	11-09-2025	9.30	11.00	Gemeentehuis Epe
DB	donderdag	27-11-2025	9.30	11.00	Kantoor ODVeluwe Harderwijk
AB	donderdag	13-12-2025	9.30	11.00	Gemeentehuis Epe

CONCEPT BESLUITENLIJST VERGADERING ALGEMEEN BESTUUR OMGEVINGSDIENST VELUWE

17 april 2025, Gemeentehuis Epe, 09.30 -11.00 uur

Deelnemers: dhr. K. Castelein (Hattem), dhr. M. van Dam (secretaris), dhr. P. Inberg (voorzitter, Brummen), mw. A. van Loon (Epe), mw. B. Morsink (bestuurs- en directieadviseur), dhr. S. Nienhuis (Heerde), dhr. M. Pijnenburg (Harderwijk), dhr. K. Rutenberg (provincie Gelderland), dhr. R. van Veen (Ermelo), dhr. L. Oosterloo (Elburg), dhr. H. van Zeijts (Voorst), dhr. D. Huizer -tot agendapunt 4- (Apeldoorn)

Afwezig: dhr. B. Engberts (Oldebroek), dhr. E. 't Jong (Putten), dhr. J. Groothuis (Nunspeet)

Nummer	Onderwerp	Besluit/ Actie
1. Opening en vaststelling agenda		
1.1.	Vaststellen agendavoorstel. Vanuit het bestuur wordt aangegeven dat het niet de voorkeur heeft dat het AB en DB op dezelfde dag vergaderen.	Het bestuur stelt de agenda ongewijzigd vast.
2. Mededelingen, ingekomen stukken en vaststellen vorige besluitenlijst		
2.1.	Besluitenlijst AB ODVeluwe d.d. 12 december 2024.	Het bestuur stelt de besluitenlijst van 12 december 2024 ongewijzigd vast.
2.2	Brief ODNL over de bijdrage IenW voorbereiding robuust worden. De subsidieafhandeling voor robuustheidsplannen van omgevingsdiensten liep vertraging op. Inmiddels is bekend geworden dat de aangevraagde subsidie volledig is toegekend tot een bedrag van €245.000.	Het bestuur neemt kennis van de brief van ODNL .
2.3	Brief AB ODVeluwe 1e voortgangsrapportage robuustheid. De voortgangsrapportage is beoordeeld en het ministerie van I&W heeft de verwachting uitgesproken dat ODVeluwe op 1 april 2026 robuust is. ("groene" beoordeling)	Het bestuur neemt kennis van de beoordeling van de 1e voortgangsrapportage robuustheid.
2.4	Brief van de gemeente Apeldoorn inzake kaderbrief. De gemeente stemt in met de opgestelde begrotingskaders voor 2026, maar geeft aan niet uit te kunnen sluiten nog een financiële taakstelling mee te moeten geven bovenop de eerdere taakstelling die al is opgelegd.	Het bestuur neemt kennis van de brief van de gemeente Apeldoorn.
2.5	Brief van de gemeente Harderwijk inzake Reactie Kader opstelling Programmabegroting 2026 ODVeluwe. De gemeente Harderwijk verzoekt realistische bezuinigingsvoorstellen op te nemen, die een significante bijdrage leveren aan de financiële ombuigingen (bv. efficiëntere bedrijfsvoering en huisvesting).	Het bestuur neemt kennis van de brief van de gemeente Harderwijk.
2.6	Brief van de gemeente Hattem inzake verlagen deelnemersbijdrage 2026. De gemeenteraad van Hattem geeft aan scherpe keuzes te moeten maken. Zij willen binnen ODVeluwe in gesprek over kostenbesparing en vragen aandacht voor het verlagen van de deelnemersbijdragen in de AB-volgende vergadering.	Het bestuur neemt kennis van de brief van de gemeente Hattem.
2.7	Brief Voorst uitgangspuntennota 2026. Gemeente Voorst heeft besloten geen zienswijze in te dienen op de uitgangspuntennota 2026 van de Omgevingsdienst Veluwe. Voorst kiest ervoor een zienswijze in te dienen op de ontwerp-begroting.	Het bestuur neemt kennis van de brief van de gemeente Voorst.
2.8	Brief van de gemeente Brummen bestuurlijke toekomst van Brummen.	Het bestuur neemt kennis van de brief van de gemeente Brummen.

Nummer	Onderwerp	Besluit/ Actie
	Het onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van Brummen is afgerond en het eindrapport is nu beschikbaar. Op basis van dit rapport adviseert het college om te kiezen voor herindeling met een andere gemeente. De gemeenteraad neemt hier in april een besluit over.	
2.9	Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit. ODVeluwe informeert de colleges over de effecten van het 'Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit'. Gemeenten zijn als bevoegd gezag verantwoordelijk voor toezicht en handhaving, uitgevoerd door de Omgevingsdienst. Per gemeente valt een bepaald aantal bedrijven onder deze regeling. De kosten voor toezicht worden naar rato verdeeld, waarbij de facturering plaatsvindt bij de eindafrekening van 2025.	Het bestuur neemt kennis van de brief aan de gemeenten.
3. Bedrijfsvoering		
	-	-
4. Financiën		
4.1.	Jaarstukken 2024. De secretaris licht de stukken toe. Het dagelijks bestuur legt in de jaarstukken 2024 financiële en beleidsmatige verantwoording af, waarbij een positief resultaat is behaald. In algemene zin is de productie ook goed op gang gekomen, met name in de 2 ^e helft van het jaar. De accountant is tevreden. Er komt een goedkeurende verklaring; deze wordt bij de jaarstukken gevoegd. Nadat alle stukken compleet zijn, worden ze formeel aan de deelnemers aangeboden. Het DB heeft zelf de rechtmatigheidstoets gedaan. De verklaring over de verschillenanalyse ontbreekt bij de stukken (normaliter gebruikelijk); dit komt omdat het een financiële begroting was. Per 2026 werkt ODVeluwe weer met een programmabegroting en zal de verschillenanalyse weer onderdeel worden van de stukken. Het bestuur spreekt complimenten uit voor de het werk en de inzet van mw. Scholtes en dhr. Rietveld. Er zijn vanuit Elburg nog ambtelijke vragen; mw. Morsink organiseert hiervoor een overleg.	Het bestuur besluit: 1) De jaarstukken 2024 vast te stellen; 2) De jaarstukken aan te bieden aan de deelnemers.
4.2	Sociaal jaarverslag 2024 en rapportage kwaliteitscriteria 2024. Het sociaal jaarverslag 2024 en de rapportage kwaliteitscriteria 2024 zijn afzonderlijk (naast de jaarstukken) aangeboden, aangezien deze niet onder de controleverplichting van de accountant vallen. De stukken worden tezamen met de jaarstukken aangeboden aan de deelnemers.	Het bestuur besluit: 1) Kennis te nemen van het sociaal jaarverslag 2024 en de rapportage kwaliteitscriteria 2024.
4.3	Ontwerp-programmabegroting 2026. In de ontwerp-programmabegroting 2026 zijn de financiële en beleidsmatige kaders uitgewerkt binnen de vastgestelde uitgangspunten. De stukken zijn met het opdrachtgeversoverleg (OGO) en de financieel adviseurs besproken. De secretaris licht ter vergadering de stukken toe. Vanuit het bestuur wordt aangegeven dat de ontwerpbegroting op zich begrijpelijk is vanuit de positie van ODVeluwe, maar lastig uitlegbaar is binnen gemeenten, mede gelet op de financiële uitdagingen waar deelnemers in 2026 voor staan (ravijnjaar). De secretaris krijgt de opdracht op zoek te gaan naar extra bezuinigingsmogelijkheden en in de	Het bestuur besluit: 1) Kennis te nemen van de ontwerp-programmabegroting en de aanbiedingsbrief aan de deelnemers; 2) Het dagelijks bestuur te vragen in de ontwerp-programmabegroting op zoek te gaan naar extra bezuinigingsmogelijkheden;

Nummer	Onderwerp	Besluit/ Actie
	aanbiedingsbrief de bezuinigingen goed te duiden. Hierbij dient tevens aandacht besteed te worden aan de stappen die ODVeluwe zelf ook zet -bv. op het gebied van efficiency-. De secretaris zegt toe de gemaakte opmerkingen te verwerken; er komen aanbiedingsbrieven “op maat” per deelnemer en een (aangepaste) definitieve ontwerp-programmabegroting. Deze stukken worden in de loop van volgende week aangeboden aan de deelnemers, na afstemming met het Dagelijks Bestuur. Het bestuur spreekt tot slot veel waardering uit voor de fusie uitgesproken en hoe de organisatie er nu voor staat.	3) Het dagelijks bestuur te verzoeken in de aanbiedingsbrief een nadere toelichting te verwerken waarin uitgelegd wordt welke stappen ODVeluwe zelf ook zet en per deelnemer inzicht te geven in extra bezuinigingsmogelijkheden.
4.4	Planning & Control cyclus. De notitie over de planning- & control-cyclus van ODVeluwe beschrijft de voorgestelde systematiek voor sturing, beheersing en verantwoording van werkzaamheden, met inachtneming van de relevante wet- en regelgeving. Het bestuur stelt de kaders vast, ambtelijk zullen afspraken gemaakt worden over de uitvoering. De notitie gaat ook naar opdrachtgeversoverleg, om van daaruit goede afspraken te maken voor het komend jaar. Ook de KPI's worden daar besproken en toegevoegd aan de definitieve begroting.	Het bestuur besluit: 1) De notitie over de planning & control-cyclus vast te stellen.
5. Personeel		
	-	-
6. Stelsel		
6.1	Visitatie. De visitatiecommissie van Omgevingsdienst NL heeft ODVeluwe geprezen om de geboekte vooruitgang en adviseert gerichte ontwikkelstappen voor de toekomst. Het Actieprogramma ODVeluwe 2025-2027 bevat concrete acties om verbeterpunten aan te pakken binnen de bestaande capaciteit en middelen. Beide stukken worden tezamen met een communicatiebericht gepubliceerd op onze website. Daarnaast worden ze verzonden naar alle deelnemers, met het verzoek de stukken ook door te geleiden naar de raden/staten. Het bestuur vraagt daarnaast aandacht voor de planning (uitvoering actieprogramma). Het bestuur spreekt zeer veel waardering uit voor hoe de organisatie er nu voor staat.	Het bestuur besluit: 1) Het Visitatierapport en het bijbehorende Actieprogramma 2025-2027 vast te stellen; 2) Kennis te nemen van bijgevoegd communicatiebericht.
6.2	Aanscherping toekomstvisie ODVeluwe in Gelderse opschalingsdiscussie. Sinds de fusie op 1 januari '24 voldoet ODVeluwe aan de minimale eisen voor een robuuste omgevingsdienst; op enkele punten zijn verdere stappen nodig. De provincie Gelderland onderzoekt opschaling naar één gezamenlijke OD om de VTH-uitvoering te versterken. Op 12 september '24 is in het Algemeen Bestuur gesproken over de notitie “Update plan van aanpak robuustheid ODVeluwe”, waarna deze is vastgesteld. In de notitie “Aanscherping toekomstvisie ODVeluwe in Gelderse opschalingsdiscussie” wordt de visie van ODVeluwe verder aangescherpt. De voorzitter en secretaris praten het bestuur bij over de recente ontwikkelingen en gesprekken die hebben plaatsgevonden. Streven is eind van het jaar te komen tot een intentieverklaring met de ODA.	Het bestuur besluit: 1) De notitie “Aanscherping toekomstvisie ODVeluwe in Gelderse opschalingsdiscussie” vast te stellen.

Nummer	Onderwerp	Besluit/ Actie
	Huisvesting wordt hierin meegenomen. Bedoeling is hoofdlocatie in Apeldoorn te houden (vermoedelijk Veiligheidshuis), met uitvallocaties in Harderwijk en in de Achterhoek. Kan in de toekomst ook kansen bieden om efficiënter zaken op te pakken; kostenbesparend. Het bestuur vindt het goed dat dit stuk er ligt; geeft mee om ook aandacht te (blijven) houden voor de visie van ODVeluwe (bestaansreden). We sluiten onze ogen niet voor de ontwikkelingen die gaande zijn en nemen daar een actieve houding in aan. Desgevraagd wordt vanuit de provincie aangegeven blij te zijn dat er beweging is, maar de provincie heeft in deze geen doorzettingsmacht. De bestuurlijke organisatie hoeft overigens niet gelijk te zijn aan de uitvoeringsorganisatie. In mei heeft de secretaris ook een gesprek hierover met gedeputeerde, mw. Mol.	
7. Overig		
7.1	Gevolgen stikstofuitspraak werkvoorraad vergunningen. Verwachting is dat een groot deel van het Veluwse werkgebied op slot gaat; hoe dit precies uitpakt is zich aan het ontwikkelen. Door de verwachte afname van vergunningaanvragen komt capaciteit vrij binnen het team Vergunningverlening, die wordt ingezet ter voorbereiding van / voor het actualiseren van bestaande vergunningen.	Het bestuur besluit: 1) Kennis te nemen van de memo gevolgen stikstofuitspraak werkvoorraad vergunningen.
7.2	KRW en indirecte lozingen. ODVeluwe informeert de partners over de noodzaak om indirecte lozingen beter te beheersen vanwege de impact op de KRW-doelstellingen. De middelen zijn beperkt en worden maximaal ingezet; extra investeringen zijn wenselijk. De KRW wordt ook meegenomen bij het actualiseren van vergunningen.	Het bestuur besluit: 1) Kennis te nemen van de memo KRW en indirecte lozingen
8. Rondvraag		
	-	-

Komende vergaderingen					
Vergadering voor	Datum		Tijd		Locatie
	Dag	Datum	Van	Tot	
DB	donderdag	04-09-2025	9.30	11:00	Kantoor ODVeluwe Apeldoorn
AB	donderdag	11-09-2025	9.30	11:00	Gemeentehuis Epe
DB	donderdag	27-11-2025	9.30	11:00	Kantoor OD Veluwe Harderwijk
AB	Donderdag	11-12-2025	9.30	11:00	Gemeentehuis Epe

30 APR 2025

Gemeente Apeldoorn

Postadres
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Marktplaats 1
www.apeldoorn.nl
KvK 08223882
T 14 055
E-mailadres
b.merghart@apeldoorn.nl

Aan geadresseerde

Datum: 25 april 2025
Ons kenmerk: 5605249/5707741
Betreft: Bezuinigingen op subsidies en budgetten

Beste heer, mevrouw,

In februari hebben wij u geïnformeerd over de besparingsopgave waar we als gemeente Apeldoorn mee bezig zijn. En dat deze opgave vier 'sporen' omvat:

1. vergroten van de inkomsten van de gemeente via gemeentelijke belastingen;
2. besparen op de ambtelijke organisatie;
3. besparen op subsidies, subsidiebudgetten en externe samenwerkingsverbanden;
4. vergroten van de inkomsten via bijvoorbeeld Europese fondsen.

We nodigden u uit voor werksessies en vroegen u om te reageren. Velen van u hebben deelgenomen aan de werksessies in maart. We bedanken alle deelnemers en iedereen die gereageerd heeft hartelijk voor de constructieve deelname en/of inbreng. Op www.apeldoorn.nl/besparen vindt u onder het kopje spoor 3 de link naar het verslag van de werksessies dat naar de gemeenteraad is gestuurd.

Ook vindt u op deze webpagina onder het kopje spoor 2 de informatie over onze interne bezuinigingen. Op 16 april heeft de gemeenteraad ingestemd met alle voorgestelde interne bezuinigingen, onder voorbehoud van een integrale afweging bij de Voorjaarsnota van de gemeente in juli. Dit betekent dat de raad de mogelijkheid open laat om bij het vaststellen van de Voorjaarsnota nog eventueel het besluit te kunnen wijzigen.

Planning spoor 3

In deze brief informeren wij u over de planning van spoor 3, die vooral als gevolg van de Voorjaarsnota van het Rijk gewijzigd is ten opzichte van wat eerder is gemeld. Het college heeft het presidium* voorgesteld om de besluitvorming over spoor 3, en spoor 1, iets later in te plannen en integraal te betrekken bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota van de gemeente. Het presidium heeft ingestemd met dit voorstel.

Concreet betekent dit dat het college op 10 juni gaat besluiten welke voorstellen over spoor 3 het op zal nemen in de Voorjaarsnota. Deze Voorjaarsnota stuurt het college op 12 juni naar de gemeenteraad. De definitieve besluitvorming over de Voorjaarsnota in de gemeenteraad vindt op 10 juli plaats. Voorafgaand aan deze besluitvorming vindt er op 26 juni tijdens de PMA (Politieke Markt Apeldoorn) een raadsvergadering plaats over spoor 3. Bij deze vergadering wordt u de mogelijkheid tot inspreken geboden. U vindt deze planning ook op www.apeldoorn.nl/besparen onder het kopje Spoor 3.

**Dit overlegorgaan bepaalt de agenda van de gemeenteraad*

Behandeld door: B. Merghart
Bijlage(n):

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden

Is deze brief niet duidelijk geschreven? Kijk op apeldoorn.nl/duidelijk hoe u ons dat kunt laten weten.

Contact

Wij danken u voor uw geduld en blijven u uiteraard goed op de hoogte houden. Als u vragen heeft over deze brief, kunt u deze stellen via besparen@apeldoorn.nl

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Apeldoorn,
de secretaris,

 Digitaal ondertekend door Symone Bruin, de
op 28-04-2025

S. de Bruin

de burgemeester,

 Digitaal ondertekend door Ton Heerts
op 28-04-2025

A.J.M. Heerts

Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn

29.04.25

Gemeente Apeldoorn

SUPPORTTEAM

ODVeluwe
Marktpluin 1
7311 LG Apeldoorn

Omgevingsdienst veluwe, locatie Apeldoorn
T.a.v. de heer M. van Dam
Postbus 971
7301 BE APELDOORN

Datum

13 mei 2025

Zaaknummer

2025-001753

Onderwerp

Aanpak indirecte lozingen

Inlichtingen bij

ind-lozingen@gelderland.nl

Blad

1 van 3

Geachte heer Van Dam,

Per brief van 10 juli 2024 (zaaknr. 2024-008490) hebben wij de gemeenten geïnformeerd over het starten van een verkennend onderzoek naar indirecte lozingen in relatie tot de KRW-doelen. Doel van dat onderzoek was om een beeld te krijgen van de huidige situatie rondom beleid, vergunningverlening, toezicht en samenwerking op het gebied van indirecte lozingen. En daarnaast om een plan van aanpak te maken om de vergunningen waarvoor de provincie bevoegd gezag is actueel te maken en te houden. Eind 2024 is de rapportage opgeleverd, het is te downloaden via <https://gelderland.stateninformatie.nl>. Met deze brief informeren wij u in het kort over de uitkomst en over het vervolg. Hierbij voorzien wij ook betrokkenheid van de omgevingsdiensten.

- Uitkomst onderzoek

Een indirecte lozing is een lozing die via het riool naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap wordt afgevoerd en vervolgens na zuivering naar het oppervlaktewater gaat. Een directe lozing gaat direct naar het oppervlaktewater. Uit de rapportage blijkt dat het merendeel van de bedrijven hun bedrijfsafvalwater via het riool loost. In totaal zijn er circa 65.000 bedrijven in de provincie. Naar schatting gaat het om ongeveer 1.100 bedrijfsmatige indirecte lozingen die relevant zijn vanwege mogelijke lozing van probleemstoffen. Hiervan is de helft vergunningplichtig en de andere helft meldingsplichtig. Voor 215 vergunningplichtige lozingen van bedrijven is de provincie bevoegd gezag. Voor de andere lozingen is een gemeente bevoegd gezag. Uit interviews met diverse betrokken partijen blijkt onder andere dat de vergunningen op het aspect bedrijfsafvalwater niet actueel zijn en dat er onvoldoende toezicht op indirecte lozingen is. De indirecte lozingen kunnen een significante impact hebben op het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Voor 2027 moet het oppervlaktewater voldoen aan deze doelstelling en dit is een gezamenlijk belang. Vanwege de bijdrage van indirecte lozing is het ook van belang om de vergunningen van deze bedrijven KRW-proof te maken.

De conclusie vanuit het onderzoek is dat er een grote inhoudelijke en organisatorische opgave ligt om de indirecte lozingen KRW-proof te krijgen. En dat voor een succesvolle aanpak om dat voor elkaar te krijgen een aantal voorwaarden cruciaal zijn, waaronder voldoende urgentiebesef, samenwerkingsbereidheid, heldere en stevige kaders en voldoende capaciteit, kennis, tijd en middelen.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

13 mei 2025

Zaaknummer

2025-001753

Blad

2 van 3

Om alle indirecte lozingen KRW-proof te maken, is in het onderzoek geadviseerd om samen met alle betrokken partijen een programma op te stellen. In het programma werken de omgevingsdiensten, waterschappen, gemeenten, Rijkswaterstaat en provincie Gelderland samen aan intensivering van de VTH-taken inclusief monitoring en daarmee aan een betere waterkwaliteit.

Vervolg

Wij hebben adviesbureaus TAUW en Arcadis opdracht gegeven om een dergelijk programma op te zetten. Dit gaan we samen met de betrokken partijen doen. Gezamenlijk met de betrokken partijen doorlopen we twee fasen, namelijk:

- fase 1: vormen van het programma met een kernteam waarbij het creëren van draagvlak en ophalen van behoeftes van de verschillende betrokken partijen centraal staan.
- fase 2: de uitvoering van het programma gezamenlijk met alle betrokken partijen.

Als eerste stap wordt een webinar georganiseerd en wordt u via een enquête gevraagd naar relevante informatie en wat er nodig is voor het her- en bezien van vergunningen. Ook zullen we u dan vragen om deel te nemen aan het kernteam. Dit nog op te richten kernteam bestaat uit vertegenwoordigers van betrokken partijen waaronder dus de omgevingsdiensten. Het kernteam draagt inhoudelijk bij aan het vormen van het programma via enkele werksessies en brengt in welke behoefte men heeft op gebied van het be- en herzien van de vergunningen. TAUW/Arcadis verzorgen de coördinatie en stellen op basis van de opgehaalde informatie een programma op. Voor de afstemming met andere gemeenten willen we zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande overlegstructuren, zoals overleggen van de omgevingsdiensten en van de werkregio's van het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (DPRA).

Wij zullen u binnenkort nadere informatie sturen over het webinar, met het verzoek u daarvoor aan te melden.

Voor eventuele vragen

Heeft u op dit moment vragen over dit proces, dan kunt u contact opnemen met Suzanne van den Bos (contactpersoon provincie Gelderland) of met de programmamanager Sander Simonse van bureau Arcadis. Zijn email-adres is sander.simonse@arcadis.com. Via het volgende centrale meldpunt kunt u corresponderen met het volledige programmateam voor indirecte lozingen: ind-lozingen@gelderland.nl.

Wij informeren ook de gemeenten, de waterschappen en RWS over onze aanpak.

Datum

13 mei 2025

Zaaknummer

2025-001753

Blad

3 van 3

Wij hopen dat u uw bijdrage wilt leveren om tot een succesvolle aanpak te komen die leidt tot een verbetering van de waterkwaliteit in beken en rivieren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Ans Mol-van de Camp
Gedeputeerde voor Water en klimaatadaptatie

Statenbrief

Informatie

Datum
10 juni 2025

Zaaknummer
2025-000593

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 5

Onderwerp

Traject versterking VTH-stelsel in Gelderland

Beleidsprogramma

- Gezonde leefomgeving

Ambitie

- Ambitie 7 Milieu en energie

Portefeuillehouder

Ans Mol-van de Camp

1 Kern van deze Statenbrief

Provinciale Staten worden geïnformeerd over de voortgang van het traject Versterking VTH-stelsel (vergunningverlening, toezicht en handhaving).

2 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

De provincie draagt, vanuit haar coördinatietaak, 'zorg voor de coördinatie van een onderling afgestemde uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak' (Omgevingswet, Art. 18.26).

Graag informeren wij u over de voortgang van het traject versterking VTH-stelsel in Gelderland. In de PS-vergadering van 4 december 2024 is door portefeuillehouder Mol de toezegging (24T206) gedaan om u te informeren over de uitkomsten van de overleggen met gemeenten en omgevingsdiensten over de toekomst van het VTH-stelsel in Gelderland. In april 2025 hebben wij een reactie ontvangen van de gezamenlijke opdrachtgevers en omgevingsdienstregio's.

3 Hoe bent u eerder betrokken?

- In de Mededelingenbrief van 8 april 2025 (Ambitie 7, Milieu en energie. Thema gezonde en veilige leefomgeving.) bent u geïnformeerd over de stand van zaken.
- In de Statenbrief van 2 juli 2024 bent u geïnformeerd over de stand van zaken van het traject Versterking van het VTH-stelsel in Gelderland (Vergunningverlening, toezicht en handhaving) en specifiek over de robuustheid van de omgevingsdiensten en het omgevingsdienstenstelsel (PS2024-644).

- In de beeldvormende vergadering van 10 januari 2024 bent u nader geïnformeerd over de Uitgangspunten notitie en het traject Versterking VTH-stelsel in Gelderland.
- In de Statenbrief van 5 december 2023 bent u geïnformeerd over de uitgangspunten voor de gesprekken met onze partners (gemeenten en omgevingsdiensten) over het toekomstige organisatorische landschap van VTH-uitvoeringsdiensten. (PS2023-1176).
- Op 8 november 2023 bent u geïnformeerd over de bevindingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, onderzoek 'Industrie en omwonenden' (PS2023-418).
- In de Mededelingenbrief van 24 oktober 2023 (Ambitie 4) bent u geïnformeerd over de provinciale coördinatietaak en de regierol die de provincie neemt in het proces van versterking van het VTH stelsel in Gelderland.
- In juli 2022 is het traject Versterking Gelders stelsel van start gegaan. Het onderzoek naar de robuustheid van het Gelders stelsel is uitgevoerd in opdracht van de provincie, de Gelderse omgevingsdiensten en Gelderse gemeenten, en is een vervolg op het 217a-onderzoek. Het onderzoek naar de robuustheid van het Gelders stelsel, waarover u geïnformeerd bent in de Mededelingenbrief van 7 februari 2023 (Ambitie 4, Gezond, veilig, schoon en welvarend), is in februari 2023 afgerond.
- Op 16 maart 2022 bent u geïnformeerd over het onderzoek ex artikel 217a van de Provinciewet naar het Gelders stelsel van omgevingsdiensten (PS2022-188).

4 Samenvatting

Voor een toekomstbestendig VTH-stelsel in Gelderland heeft Gedeputeerde Staten de voorkeur voor de vorming van 1 omgevingsdienst voor Gelderland. Niet alle gemeentelijke bestuurders kunnen zich hier in vinden. Zij hebben met name zorgen over de bestuurbaarheid, regionale verschillen en nabijheid. Wij hebben hier een verkennend onderzoek naar uitgevoerd. Gezien de beweging die er in het stelsel te zien is, zetten wij in op het gefaseerd opschalen van de omgevingsdiensten.

5 Informatie

De VTH-uitvoering staat de komende jaren voor grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en de arbeidsmarktproblematiek. Voor het borgen van de kwaliteit van de VTH-uitvoering is het noodzakelijk om de uitvoeringregio's voor de VTH-taken van gemeenten en provincie op te schalen. De vorming van 1 gezamenlijke omgevingsdienst voor de uitvoering van VTH-taken is het voorkeursscenario van de provincie. Echter, niet alle lokale bestuurders kunnen zich vinden in dit toekomstbeeld.

Om de vragen die er leven bij gemeentelijke bestuurders over bestuurbaarheid en nabijheid van 1 omgevingsdienst nader te onderzoeken, is hier door de provincie een verkenning naar gedaan. Het resultaat staat in het rapport *‘Eén OD in Gelderland. Notitie bestuurlijke en organisatorische vorm.’* Door het inrichten van een algemeen en dagelijks bestuur met bijvoorbeeld werkregio’s zouden zowel de bestuurbaarheid, de regionale verschillen als de nabijheid voor bestuurders en bewoners ingericht kunnen worden (p.17-24). De voorstellen in dit rapport zijn een eerste aanzet voor de verkenning van de bestuurlijke en organisatorische vorm van 1 omgevingsdienst in Gelderland samen met gemeenten en omgevingsdiensten.

Naar aanleiding van het voorkeursscenario van de provincie hebben de gemeenten en omgevingsdiensten in april 2025 een reactie gestuurd. Hieruit blijkt dat de gemeenten, omgevingsdiensten en de provincie nog niet op een lijn zitten wat betreft het toekomstscenario voor VTH-uitvoering in Gelderland. In de regio’s Arnhem en Nijmegen zijn concrete fusieplannen waar u over geïnformeerd wordt.

De provincie ziet de fusie van de ODV op 1 januari 2024 en de fusieplannen van de ODRA en ODRN als stappen richting de opschaling tot 1 omgevingsdienst voor Gelderland. De staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft de Tweede Kamer op 15 april 2025 geïnformeerd over de voortgang van de versterking van het VTH-stelsel ([Kamerbrief Voorgang versterking VTH-stelsel april 2025](#)). Hierin staat onder andere dat men verwacht dat 4 van de 6 omgevingsdiensten in Gelderland niet robuust zullen zijn op 1 april 2026.

De taken die de provincie in eigen huis uitvoert zijn onderdeel van het VTH-stelsel in Gelderland. Waar en hoe provinciale taken belegd zijn draagt bij aan de algehele robuustheid en kwaliteit van het VTH-stelsel in Gelderland. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat de voor- en nadelen zijn van het onderbrengen van (een deel) van deze taken bij een omgevingsdienst. Het principe dat de provinciale taken niet versnipperd zullen worden blijft hierbij het uitgangspunt. Bovendien zullen provinciale taken alleen belegd worden bij omgevingsdiensten die al robuust zijn.

De provincie zet in op:

- De robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten zoals deze opgesteld zijn in het interbestuurlijk programma versterking VTH : omvang, kwaliteitscriteria, innovatie, continuïteit, sturing en samenhang werkgebied. Tevens de door ons vastgestelde ontwerpprincipes: Inhoud is leidend, integrale benadering van VTH, kwaliteit borgen, breed takenpakket uitvoeringsdiensten, efficiency en kosten, congruentie, organiseren van nabijheid, stelseltaken worden programmatisch of centraal georganiseerd, en de uitvoering van provinciale taken is robuust (zie bijlage).
- Een zorgvuldig proces van opschaling van omgevingsdiensten.
- Steun voor de fusie tussen ODRA en ODRN vanuit de verschillende rollen van de provincie: eigenaarschap, opdrachtgeverschap en VTH-coördinatie.
- Stimuleren van de opschaling bij andere regio’s.
- Het onderzoek naar de thuishaken en de besluitvorming daarover laten we in de fasering van de opschaling van de omgevingsdiensten meelopen.

- Doorgaan met het gesprek met het Rijk over hun bijdrage aan de versterking van het VTH-stelsel in Gelderland.

6 Duurzaamheid

De doelstelling is om te komen tot een toekomstbestendig VTH-stelsel. Hiermee kan vanuit een integrale benadering van VTH een constructieve bijdrage geleverd worden aan maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulariteit en klimaatmitigatie.

7 Planning en control

Het Traject Versterking VTH stelsel in Gelderland is opgenomen in de begroting 2025 onder ambitie 7: milieu en energie

- Gezonde en veilige leefomgeving.
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving in relatie tot een gezonde en veilige leefomgeving.
- Gepland resultaat 2025 : We verbeteren de verbinding tussen beleid en uitvoering.
- Activiteit nummer 3: Samen met omgevingsdiensten en Gelderse gemeenten verbeteren we het VTH stelsel in Gelderland zodat VTH nu en in de toekomst effectief en efficiënt ingezet kan worden.

Met de tussenbalans ontvangt u een voorstel voor middelen ten behoeve van de versterking van het VTH-stelsel.

8 Participatie en communicatie

Niet van toepassing.

9 Vervolg

Samen met Gelderse gemeenten en omgevingsdiensten zet de provincie zich in om de versterking van het VTH-stelsel in Gelderland te realiseren. Wij stimuleren robuuste omgevingsdiensten vanuit de coördinerende rol, de opdrachtgeversrol, de eigenaarsrol, de VTH-uitvoering en het interbestuurlijk toezicht.

Datum

10 juni 2025

Zaaknummer

2025-000593

Blad

5 van 5

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus

- Commissaris van de Koning

Johan Osinga

- Secretaris

Bijlagen:

- 1 Eén OD in Gelderland. Notitie bestuurlijke en organisatorische vorm.
- 2 Brief aan A. Mol van de voorzitter van de opdrachtgeversboard omgevingsdiensten, betreft:
Toekomst Gelders Stelsel omgevingsdiensten, datum: 11 april 2025.

Provincie Gelderland
Gedeputeerde mevrouw A. Mol
Markt 11
6811 CG Arnhem

Bemmel, 11 april 2025
Betreft: toekomst Gelders Stelsel Omgevingsdiensten

Geachte mevrouw Mol, beste Ans,

In twee overleggen van de opdrachtgeversboard Omgevingsdiensten met de voorzitters van de Algemene besturen en de directeurs van de Omgevingsdiensten op 13 januari en 17 maart is dieper ingegaan op de toekomst van het Gelders Stelsel.

Tijdens de bijeenkomsten kwam naar voren dat er nog veel vragen en onzekerheden leven over de toekomst van de individuele diensten en de gevolgen daarvan voor het Gelders Stelsel. Maar desalniettemin wordt er hard gewerkt aan plannen van aanpak op basis van de in het Interbestuurlijk Programma vastgestelde robuustheidscriteria, waarbij voor eenieder helder is dat ook na implementatie van deze plannen nagedacht zal moeten worden over de toekomst van de omgevingsdiensten in Gelderland. Daarbij is er een sterk besef, dat willen we zelf aan het stuur blijven, we zelf proactief moeten optreden.

In de vergaderingen is duidelijk geworden dat één omgevingsdienst voor Gelderland ongewenst is maar dat het huidige aantal van zes omgevingsdiensten te veel is. Dit vertrekpunt is de afgelopen tijd besproken in de AB-vergaderingen van elke omgevingsdienst. Hierna treft u een inzicht van waar elke omgevingsdienst mee bezig is en waarnaar toe zij zich willen bewegen.

- ODR:
Heeft een breed takenpakket milieu en bouw/Ro. Vanuit met name bouw/Ro taken is nabijheid erg belangrijk. Integraliteit op vlak Bouw-RO—milieu wordt als belangrijk en van meerwaarde gezien. De totale omzet zit ruim boven de robuustheidsnorm. Voor wat betreft de milieutaken is de omzet krap. ODR is gericht op het zelfstandig voldoen aan alle robuustheidsnormen. ODR staat open voor, is actief in gesprek met andere omgevingsdiensten in Gelderland.
- ODV:
Heeft een breed takenpakket milieu. De omzet met betrekking tot de milieutaken ligt rond de robuustheidsnorm. De ODV is per 1-1-2024

gefuseerd. ODV staat open voor verdergaande samenwerking/fusie en is in dat verband actief in gesprek met de ODA.

- **ODRA:**
Heeft een breed takenpakket milieu en bouw/Ro en voert veel taken uit voor de provincie Gelderland. De omzet zit ruim boven de robuustheidsnorm. ODRA kan zelfstandig robuust worden. ODRA is actief met het verkennen van een fusie met ODRN.
- **ODA:**
Heeft een takenpakket milieu. De omzet met betrekking tot milieutaken zit onder de robuustheidsnorm. Oda wil investeren in de opgaven vanuit de risicoanalyse die bij de milieutaken horen en niet om financieel robuust te worden. De vraag voor specialistische kennis is de afgelopen jaren toegenomen en nog onvoldoende vertaald in de begroting. Op basis van het grote aantal bedrijven en de nieuwe risicoanalyse is de verwachting dat de Oda zelfstandig robuust kan worden. Tegelijkertijd is de Oda actief in gesprek met ODV om samenwerking/fusie te verkennen. Beide sporen lopen parallel.
- **ODRN:**
Heeft een breed takenpakket milieu en bouw/Ro en voert veel taken uit voor de provincie Gelderland. De omzet met betrekking tot milieutaken zit ruim boven de robuustheidsnorm. ODRN kan zelfstandig robuust worden. ODRN is actief met het verkennen van een fusie met ODRA.
- **ODDV:**
Heeft een breed takenpakket milieu en bouw/Ro. Vanuit met name bouw/Ro taken is nabijheid erg belangrijk. De totale omzet zit ruim boven de robuustheidsnorm. Met betrekking tot de milieutaken ligt de omzet onder de robuustheidsnorm. Er zijn in 2024 actieve gesprekken gevoerd met ODV en ODRA. Deze diensten waren destijds gericht op andere processen. OddV heeft vervolgens gekozen voor een doorontwikkeling van de dienst in 2025 en 2026. Daarna zal het bestuur van de OddV, afhankelijk van de ontwikkelingen keuzes maken over de toekomst van de dienst. OddV is in verbinding met de andere diensten in Gelderland.

Overigens bleek in de vergaderingen dat het bij elkaar brengen van provinciale taken met betrekking tot milieubelastende activiteiten waarvoor de Provincie bevoegd gezag is, via een fusie tussen ODRA en ODRN op ieders instemming kan rekenen. Over de natuurtaken is nog geen definitief standpunt ingenomen.

Dit overzicht laat zien dat er serieuze bewegingen zijn maar dat de snelheden en perspectieven uiteenlopen. Graag zouden wij samen met U het vervolgproces inhoud willen geven en daarover op korte termijn in gesprek willen gaan met U.

Hoogachtend,

In afstemming met de Voorzitters algemeen Bestuur omgevingsdiensten,

Maarten van den Bos,

Voorzitter opdrachtgeversboard omgevingsdiensten

Eén OD in Gelderland

Notitie bestuurlijke en organisatorische vorm

Jaco Blokland
Thijs Boertien

14 maart 2025

Inleiding

Aanleiding

- De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) staat de komende jaren voor grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en de arbeidsmarktproblematiek. Tegelijkertijd is er in verschillende rapporten geconstateerd dat het VTH-stelsel onvoldoende in staat is de kwaliteit te leveren die nodig is voor een schone en gezonde leefomgeving.
- Vanuit haar VTH-coördinatietaak heeft de provincie Gelderland in 2024 de dialoog met gemeenten en omgevingsdiensten (OD's) actief opgepakt en geïntensiveerd met overleggen met de AB-voorzitters en de Opdrachtgeversboard. Aan de hand van de uitkomsten van deze gesprekken en andere informatie over de kwaliteit van de VTH-uitvoering, heeft de provincie mogelijkheden voor het organisatorische landschap van VTH-uitvoering afgewogen en een aantal ontwerpprincipes onderscheiden. Dit leidde tot de *Notitie Scenario's VTH-uitvoering Versterking VTH in Gelderland*.
- Gedeputeerde Staten hebben op basis van voornoemde notitie geconcludeerd dat het voor het borgen van de kwaliteit van de VTH-uitvoering noodzakelijk is om de uitvoeringregio's op te schalen. De vorming van één gezamenlijke omgevingsdienst voor de uitvoering van provinciale en gemeentelijke VTH-taken in Gelderland was de inzet van de provincie voor vervolgesprekken met gemeenten en omgevingsdiensten (zie de Statenbrief 'Versterking VTH-stelsel Gelderland: robuustheid omgevingsdiensten en het VTH-stelsel' van 2 juli 2024 met bijlagen).
- Op de volgende pagina is de SWOT-analyse voor één OD uit de *Notitie Scenario's VTH-uitvoering Versterking VTH in Gelderland* overgenomen.

SWOT: één OD

	<i>Positief</i>	<i>Negatief</i>
<i>Interne factoren</i>	Sterktes	Zwaktes
	a. Kwetsbaarheid tot minimum beperkt b. In staat in €, kennis, kunde om maatschappelijke opgave aan te kunnen. Meest bestendig om grote opgaven aan te kunnen c. Minder concurrentie op de arbeidsmarkt d. Stevige organisatie voor kennisontwikkeling e. Indirecte kosten nemen af	a. Bestuurbaarheid prov.+ 51 gemeenten b. Nabijheid niet vanzelfsprekend
<i>Externe factoren</i>	Kansen	Bedreigingen
	a. Grote maatschappelijke opgaven kunnen in samenhang opgepakt worden b. Eén partner voor provincie	a. Bestuurlijke wil laag. Deelnemers kunnen zich 'ongezien' en 'ongehoord' voelen. b. Ontbreken van gevoel van nabijheid door bestuurders, inwoners en bedrijven ('onze OD')

Toelichting/randvoorwaarden

Uit *Notitie Scenario's VTH-uitvoering Versterking VTH in Gelderland*:

- Door te werken met **regiokantoren** kan een deel van de zwaktes en bedreigingen van het scenario 'één OD' ondervangen worden.
- Door het gedeeltelijk of geheel onderbrengen van provinciale taken bij één omgevingsdienst, kan de meest efficiënte vorm voor de uitvoering van deze taken gevonden worden.
- Het grote aantal opdrachtgevers van **51 gemeenten en de provincie** vraagt om een andere manier van organiseren van **governance** van de omgevingsdienst zodat het algemeen en het dagelijks bestuur van de dienst functioneel zijn.
- **Nabijheid** voor burgers en bedrijven moet georganiseerd worden.
- **Nabijheid** voor opdrachtgevers en bestuurders vraagt om duidelijke aanspreekpunten en investering in communicatie. Voor een opdrachtgever betekent 'nabijheid' ook continuïteit; dat wil zeggen: niet teveel wisselingen van personeel.
- Wanneer gekozen wordt voor een **combinatie met drie regio's**, moet zorgvuldig bekeken worden hoe taken verdeeld worden om de kwetsbaarheid wat betreft omvang en kwaliteit zo veel mogelijk te beperken.
- Met een opschaling van de OD-regio's is het waarschijnlijk dat sommige gemeenten besluiten hun **BRIKS-taken** terug te trekken. Dit brengt een risico met zich mee voor de kwaliteit van de uitvoering op de achtergebleven BRIKS-taken. Omdat de massa van het geheel kleiner raakt, wordt de kwaliteit van de OD op dit punt kwetsbaarder. Bovendien is het niet gezegd dat alle gemeenten, die ervoor kiezen deze taak zelf uit te voeren, dit kwalitatief goed kunnen doen. Er moet gezocht worden naar een manier om de uitvoering van deze taken in heel Gelderland kwalitatief goed te borgen.

Onderzoeksvragen en aanpak

In maart 2025 zet de provincie de gesprekken met haar partners over de toekomst van de VTH-uitvoering voort. De opschaling van de omgevingsdienstregio's in Gelderland naar één omgevingsdienst vraagt om goede oplossingen voor bestuurlijke en organisatorische vraagstukken. De provincie wil hierover goed geïnformeerd in gesprek met haar partners in het VTH-stelsel. Hiervoor zijn de volgende vier onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Welke bestuurlijke vormen zijn mogelijk, ook juridisch? Met aandacht voor de verschillende rollen en verantwoordelijkheden.
2. Wat zijn de voor- en nadelen van deze bestuursvormen?
3. Hoe kan de bestuurlijke bundeling bijdragen aan betere kwaliteit?
4. Wat zijn mogelijke oplossingsrichtingen qua organisatie en wat zijn hiervan de positieve en negatieve aspecten?

Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van TwynstraGudde in februari 2025. Hierbij is de aanpak gevolgd zoals opgenomen in nevenstaande tabel.

Opbouw rapportage

Deze rapportage heeft de volgende opbouw:

- Onderzoekskader.
- Scenario één OD.
- Hoe zou één OD er uit kunnen zien?
- Beantwoording onderzoeksvragen.
- Suggestie vervolgstappen.

Fase	Planning Weeknr	Methode	Resultaat
1. Bestuursvormen en onderzoekskader	6-7	• Opstellen bestuursvormen en onderzoekskader a.d.h.v. een digitaal (start)gesprek met opdrachtgever, expert-inbreng vanuit onze 'expertboard' en bureau-studie.	• 1-3 bestuursvormen. • Een onderzoekskader met criteria waarlangs de voor- en nadelen van de bestuursvormen worden uitgewerkt.
2. Uitwerken voor- en nadelen bij de criteria	7-8	• Strategische sessie provincie met betrokkenen en aanvullende digitale één-op-één gesprekken.	• Input voor de voor- en nadelen vanuit relevante betrokkenen en aanvullende bureaustudie.
3. Beschrijven 1-3 bestuursvormen	8-9 10 11	• Per criterium voor- en nadelen beschrijven van 1-3 bestuursvormen. • Beschrijven suggesties vervolg. • Bespreking concept. • Verwerken opmerkingen tot definitieve notitie.	• Overzichtelijke notitie met voor- en nadelen van de bestuursvormen. • Suggesties voor stappen vervolg.

Onderzoekskader

Onderzoekskader (1/3)

In de afgelopen periode zijn er in verschillende verbanden afspraken en uitgangspunten over de 'robuuste organisatie' van omgevingsdiensten verschenen. We hebben het dan over o.a. de robuustheidscriteria uit het IBP-VTH (A), de Gelderse ontwerpprincipes (B) en de criteria uit de Notitie Scenario's VTH-uitvoering (C). Hierna zetten we de hoofdpunten uit deze documenten op een rij.

A. Robuustheidscriteria IBP-VTH

De robuustheidscriteria zijn interbestuurlijk vastgesteld met als doel dat OD's voldoende capaciteit en kwaliteit hebben om complexe taken effectief uit te voeren. Ze markeren de ondergrens waaraan een OD moet voldoen en helpen bij het uniformeren van de werkwijze:

1. *Omvang.* De omvang van het regionaal werkprogramma, gecombineerd met het percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 16,5 mln (inclusief overhead en prijspeil 2023) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie.
2. *Kwaliteitscriteria.* De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel basis- als plustaken.
3. *Innovatie.* De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie, blijkt uit de aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie van minimaal 1% van de begroting.
4. *Continuïteit.* De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit een afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers alsmede expliciete afspraken over uitname met een weerstandsratio van minimaal 0,8.

5. *Sturing.* De dienst kan de relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en een opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6. *Congruentie en samenhang werkgebied.* De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

B. Ontwerpprincipes Gelderland

Voor een toekomstig VTH-stelsel (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) in Gelderland heeft de provincie de volgende ontwerpprincipes onderscheiden:

1. *Inhoud is leidend.*
2. *Integrale benadering van VTH.*
3. *Kwaliteit borgen.*
4. *Breed takenpakket uitvoeringsdiensten.*
5. *Efficiency en kosten.*
6. *Congruentie.*
7. *Organiseren van nabijheid.*
8. *Stelseltaken worden programmatisch of centraal georganiseerd.*
9. *De uitvoering van provinciale taken is robuust.*

Onderzoekskader (2/3)

C. Notitie Scenario's VTH-uitvoering

Voor het afwegen van verschillende scenario's voor het landschap van de VTH-uitvoering zijn onderstaande criteria uitgewerkt. De set criteria geeft aan wat als essentieel voor een goede VTH-uitvoering beschouwd wordt en komt voort uit o.a. wat er in het IBP-VTH over ontwikkeld is:

- **Congruentie.** Samenhang in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied betekent: gelijksoortige (maatschappelijke) opgaven, eigenschappen van het gebied (bijvoorbeeld water & bodem) karakter van het gebied (platte-land, landelijk, stedelijk, industrieel), type bedrijvigheid (agrarisch, industrieel, complex, niet-complex). De congruentie kan op verschillende schaalniveaus worden bekeken. Voor de VTH-uitvoering is de verhouding tussen de congruentie en de maatschappelijke opgaven, kwaliteit en nabijheid vooral belangrijk.
- **Maatschappelijke opgaven.** We hebben te maken met grote maatschappelijke opgaven. Bij dit criterium wordt bekeken hoe de VTH-uitvoering in elk scenario deze opgaven het hoofd kan bieden:
 - Transitieopgaven: klimaatakkoord, circulaire economie, ZZS en PFAS, stikstof.
 - Maatschappelijke ontwikkelingen: leefomgeving versus economisch belang, criminaliteit en ondermijning, effecten op gezondheid.
 - Opgaven voor wonen, werken, energie, landbouw, natuur en klimaat.
- **Bestuurlijke wil.** Is er voldoende bestuurlijke wil om dit scenario te ondersteunen? Bestuurders vragen over het algemeen naar kwalitatief goede dienstverlening tegen een redelijke prijs en een balans tussen nabijheid en professionele 'distantie' of objectiviteit. Hierbij spelen elementen als: wil tot opschalen groter voor milieu, bedrijfsvoering, personeel; wil tot opschalen is kleiner voor BRIKS-taken. Hoe meer betrokken bestuurders, hoe ingewikkelder het proces van onderlinge afstemming zal zijn.

- **Kwaliteit**

- Kwaliteitscriteria (kritische massa): juiste kennis en ervaring voor takenpakket, waardoor de kwetsbaarheid beperkt is: hoe meer taken gemeenten en provincie inbrengen bij hun OD's, hoe steviger de bezetting en de aanwezige deskundigheid.
- Informatiehuishouding op orde.
- Innovatie.
- Capaciteit voor nieuwe thema's.

Mogelijke maatregelen waaraan gedacht kan worden: stelseltaken centraal beleggen, specialistische kennis en kunde bundelen.

- **Kwetsbaarheid.** Hierbij zijn twee elementen van belang: omvang en weerstandvermogen:

- Omvang verwijst naar de omvang van het takenpakket en daarmee de omvang van het personeel. Daarmee is de uitvoering geborgd - zowel wat betreft de taken die uitgevoerd moeten worden als de benodigde kennis en kunde. Een organisatie waar bepaalde kennis en kunde niet beperkt is tot één of enkele medewerkers, kan veranderingen opvangen.
- Met voldoende weerstandvermogen wordt geborgd dat risico's worden afgedekt.

- **Nabijheid**

- Ken de omgeving en ken de lokale context: kennis van het gebied en de politieke sensitiviteit.
- Heldere aanspreekpunten: zichtbaarheid, toegankelijkheid en laagdrempeligheid voor inwoners en bedrijven.

Onderzoekskader (3/3)

Onderzoekskader voor uitwerking 'één OD in Gelderland'

- De criteria in de hiervoor beschreven documenten kennen veel raakvlakken. Alle drie de documenten benadrukken:
 - Dat VTH-uitvoering een middel is om bredere maatschappelijke en bestuurlijke doelen te bereiken; de inhoud staat voorop.
 - De noodzaak van robuustheid en kwaliteit binnen de VTH-uitvoering.
 - De noodzaak van (regionale) congruentie binnen de VTH-uitvoering.
 - Dat nabijheid een belangrijk thema is voor (gemeente)bestuurders.
- In de *Notitie Scenario's VTH-uitvoering* komt het scenario voor het geheel onderbrengen van de taken bij één OD als efficiënte vorm voor de uitvoering van deze taken naar voren. Maatschappelijke opgaven waarop VTH-inzet nodig is, spelen Gelderland-breed: transitieopgaven (klimaat, CE, ZZS, stikstof) en opgaven voor wonen, werken, landbouw, natuur etc. Door de vorming van één OD-regio kan naar verwachting beter ingespeeld worden op de maatschappelijke opgaven, omdat deze complex zijn, invloed hebben op elkaar, een andere manier van werken vragen en zich niet beperken tot de grenzen van een 'kleine' OD-regio.
- Het, onder voorwaarden, vergroten van de schaal naar één OD kan leiden tot een meer robuuste, kwalitatieve taakuitvoering. Het bundelen van capaciteit, kennis en systemen en het gericht inzetten van het instrumentarium kan leiden tot een verminderde kwetsbaarheid in de uitvoering. Waar het vanuit de inhoud van de Gelderland-brede opgaven logisch lijkt om op te schalen, kan dit tegelijkertijd iets doen met het gevoel van nabijheid voor (gemeente)bestuurders: hoe speelt één grote OD in op lokale opgaven? Hoe borgt één OD de *feeling* met de lokale context? Eén Gelderse OD – robuust door krachtenbundeling – moet in staat zijn om regionale focus en prioritering in de uitvoering aan te brengen.
- Voorgaande analyse leidt tot de volgende **twee uitgangspunten voor het scenario van één OD**:
 1. Inhoud maatschappelijke opgaven voorop: één OD als efficiënte vorm voor de taakuitvoering.
 2. Congruentie op regioniveau: onderliggende werkgebieden en nabijheid bestuurders.

Scenario één OD

Complexiteit Gelderse opgaven gebaat bij robuuste VTH-uitvoering door één OD (1/2)

Gelderland staat voor grote maatschappelijke opgaven, denk aan de energietransitie, stikstof, circulaire economie, woningbouw en de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Deze thema's, inclusief VTH-inzet, zijn complex, doordat:

- **Ze onderhevig zijn aan koerswijzigingen, veranderende inzichten en wetgeving die in ontwikkeling is.** Denk aan:
 - De inwerkingtreding van de Omgevingswet, waardoor bijvoorbeeld de regelgeving rond lozingen van afvalwater is veranderd en inrichtingen moesten worden omgezet naar milieubelastende activiteiten.
 - De uitvoering van de energiebesparingsplicht, die sinds 1 juli 2023 een verplichte basistaak werd voor gemeenten en omgevingsdiensten.
 - Het Rijk dat meer 'regie' pakt op het woningbouwdossier met de Wet versterking regie volkshuisvesting die in voorbereiding is.
 - Veranderende wetgeving ten aanzien van circulaire economie (CE). Recentelijk is het (ontwerp) Circulair Materialenplan gepubliceerd en er is een CE-wet in voorbereiding. Op dit moment zetten alleen de ODRA en ODRN echt zichtbaar in op CE.
 - Expertise die op het terrein van water- en bodem sturend beperkt breed aanwezig is. Dit wordt nu gecompenseerd door bijvoorbeeld een Gelders ondergrondoverleg. Het lukt onvoldoende om de opgaven die hier spelen op te pakken, terwijl de verschillen beperkt zijn (zoals bij nota's bodembeheer).

Eén OD is beter in staat om uitvoeringskracht te bundelen op nieuwe (advies)taken voor alle Gelderse deelnemers en hier kennis op (door) te ontwikkelen. Ook is één OD robuuster om politieke koerswijzigingen of veranderende wetgeving te incorporeren in een uniforme VTH-inzet.

- **Milieuproblematiek zich niets aantrekt van bestuurlijke grenzen.** Luchtvervuiling, stikstofuitstoot, bodemverontreiniging en waterverontreiniging verspreiden zich zonder paspoort. Vervuiling reist met de stroming mee en is soms pas veel later zichtbaar in drinkwaterputten, kilometers verderop.

De bundeling van specialismen in één OD zorgt ervoor dat het werkgebied congruent is met grensoverschrijdende VTH-inzet. Bedrijven, gemeenten en inwoners krijgen te maken met één VTH- en kennispartner, voldoende capaciteit in de uitvoering en een uniforme werkwijze.

Complexiteit Gelderse opgaven gebaat bij robuuste VTH-uitvoering door één OD (2/2)

- **De lokale handelingsruimte voor VTH-inzet wisselend is.** Het percentage van de uitvoering van het verplichte basistakenpakket van Gelderse OD's ten opzichte van de totale lasten varieert in 2023 van 41,7% (ODRN) tot 65,8% (OD de Vallei)^[1]. Om en nabij de helft van het werk dat OD's nu doen voor hun deelnemers, is dus verplicht. We zien dat de behoefte om lokale VTH-bevoegdheden tussen deelnemers kunnen wisselen. Het is voorstelbaar dat deelnemers de lokale ruimte voor 'thuis taken' (taken die de deelnemers niet verplicht bij de OD's hoeven te beleggen en in eigen beheer uit kunnen voeren) willen benutten in het kader van bestuurlijke prioriteiten en nabijheid van de uitvoering. Dit gebeurt bijvoorbeeld door gemeenten, die BRIKS-taken (weer) in eigen beheer gaan uitvoeren, zoals Nijmegen. De provincie bekijkt dit proces breder en zet de regierol in op versterking van het hele stelsel, waar de OD's onderdeel van zijn. Ook de thuis taken die de afdeling VTH van de provincie uitvoert, worden hierin meegenomen.

Eén OD zorgt voor een robuuste taakuitvoering op 'beleidsarme' taken voor alle deelnemers, zoals het basistakenpakket. Robuuste taakuitvoering van deze basistaken op Gelders niveau zorgt ervoor dat deelnemers de mogelijkheid hebben om op 'thuis taken' te kiezen. Aandachtspunt: één Gelderse OD moet ook op deze taken voldoende worden gevoed door deelnemers die dergelijke thuis taken niet (meer) in eigen beheer uit willen voeren.

[1] Bron: Omgevingsdiensten in Beeld (2023)

Robuustheid in huidige vorm niet geborgd

Een exercitie vanuit het ministerie van IenW laat zien dat er bij de huidige aanpak zorgen zijn of alle Gelderse OD's wel op tijd aan de interbestuurlijk vastgestelde robuustheidscriteria gaan voldoen. In 2024 was de verwachting dat, gegeven het *toen bekende* PvA, alleen de ODRA tijdig zou gaan voldoen. Onderstaande tabel laat zien dat er bij vijf van de zes diensten zorgen zijn over het zelfstandig voldoen aan het omzetcriterium. Ook zijn er zorgen over de minimale omvang van eigen personeel in dienst, het komen tot een succesvolle Business Intelligence (BI)-strategie en de aanpak om te komen tot opleidingsprogramma's.

OD	Taxatie: uiterlijk 1-4-2026 robuust	Toelichting taxatie	Toelichting rode en oranje vlakken uit de onderliggende duiding per OD
ODA		ODA lijkt op dit moment niet tijdig aan de robuustheidscriteria te voldoen. Dit zit met name op het ontbreken van de wens om het omzetcriterium (voor basis- en milieugerelateerde plustaken) binnen de gestelde termijn te halen. Ook gaat ODA in het PvA niet in op verschillende aspecten waar het wel gevraagd is op in te gaan.	ODA voldeed volgens de zelftoets niet aan het omzetcriterium voor het regionaal werkprogramma en geeft aan niet zonder meer op te gaan plussen. Het is onduidelijk of de afspraken voor de GR toereikend zijn. ODA vermeldt niet hoeveel het innovatiebudget zal bedragen. Een plan voor BI-strategie is er nog niet.
ODDV		ODDV scoort onvoldoende op het omzetcriterium (voor basis- en milieugerelateerde plustaken). Ook gaat ODDV in het PvA niet in op verschillende aspecten waar het wel gevraagd is op in te gaan. Hierdoor lijkt de OD niet op tijd aan de robuustheidscriteria te gaan voldoen	ODDV heeft op dit moment onvoldoende ontwikkelrichting voor het behalen van het omzetcriterium (voor basis- en milieugerelateerde plustaken). Ook een aanpak op BI-strategie en opleidingsprogramma ontbreekt op dit moment.
ODR		Gezien de onzekerheden rondom verhoging van de omzet (voor basis- en milieugerelateerde plustaken) en overdracht van taken is het op dit moment niet duidelijk of ODR op tijd aan de robuustheidscriteria zal voldoen.	Ondanks de gedegen aanpak om te gaan voldoen aan het omzetcriterium is op dit moment nog niet duidelijk, hoe er door de individuele deelnemers gekeken wordt naar het vergroten van de omzet op milieugerelateerde taken. BI wordt beschreven in taken en fte, hetgeen nog geen strategie is.
ODRA		Ondanks de kanttekening is de verwachting dat ODRA op tijd aan de robuustheidscriteria zal voldoen.	Voor BI wordt aangegeven wat ODRA wil gaan doen op hoofdlijnen. Een concrete uitwerking met planning ontbreekt nog.
ODRN		Er zijn kanttekeningen omtrent het omzetcriterium (voor basis- en milieugerelateerde plustaken), het aantal medewerkers in vaste dienst, innovatiebudget, weerstandratio en capaciteit BI. Hierdoor bestaat er onzekerheid of ODRN op tijd aan de robuustheidscriteria zal voldoen.	ODRN leek te voldoen aan de norm maar door achterblijvende productie is de minimale omzet (voor basis- en milieugerelateerde plustaken) niet gehaald. Er zijn mogelijkheden voor uitbreiding, echter het bestuurlijk commitment hierop vanuit de deelnemers is nog niet duidelijk. In 2024 heeft ODRN 73% in vaste dienst. Bij het innovatiebudget worden wel uren maar geen percentage genoemd. De geplande acties bij het weerstandsvermogen tonen niet aan, dat ODRN op dit punt robuust zal zijn. ODRN voegt opleiding en BI formatie samen, terwijl dit aparte vragen zijn. Op het aantal FTE voor BI geeft ODRN geen antwoord.
ODV		Gezien het gestelde rond de omzetverwachting (voor basis- en milieugerelateerde plustaken) en onzekerheden bij de "80% medewerkers in eigen dienst" en de BI-strategie is er twijfel of ODV op tijd aan de robuustheidscriteria zal voldoen.	Voldoen aan het omzetcriterium (voor basis- en milieugerelateerde plustaken) is mogelijk niet haalbaar. De aanpak op 80% medewerkers in eigen dienst, kwaliteitscriteria en BI strategie is hoogover en verdient nadere concretisering.

Eén OD voldoet, aannemelijk, aan de robuustheidscriteria van het IBP-VTH

Criterium	Toets	Toelichting
1. De omvang van het regionaal werkprogramma, gecombineerd met het percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 16,5 mln (inclusief overhead en prijspeil 2023) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie.		1. Alle omgevingsdiensten samen hadden in 2024 een lastenbegroting van ongeveer € 85,36 miljoen voor milieubasis- en milieuplustaken. Opschaling naar één OD zorgt voor een robuust omzetcriterium.
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel basis- als plustaken.		2. De OD's hebben 70% tot 90% van personeel voor milieutaken in vaste dienst. Een voorname reden waarom het niet altijd lukt om personeel blijvend te binden, is de concurrentie die tussen OD's kan ontstaan. Met één OD is er minder concurrentie op de Gelderse arbeidsmarkt. De OD's voldoen daarmee niet altijd zelfstandig aan de kwaliteitscriteria. Daar waar niet voldaan wordt, wordt dit opgevangen met samenwerkingsafspraken. In het kader van het IBP-VTH wordt gewerkt aan individuele aanpakken om te voldoen. Met één dienst hoeft er niet meer uit te worden gewisseld om te voldoen aan de kwaliteitscriteria; er is voldoende kwalitatieve massa voor de uitvoering.
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie, blijkend uit de aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie. Het percentage voor het innovatiebudget beslaat 1% van de begroting.		3. Thema's als innovatie en Business Intelligence (BI), bedrijfsvoering en ondersteunend aan het primair proces, lenen zich er bij uitstek voor om op grotere schaal georganiseerd te worden. Door innovatie (en ontwikkeling) op de schaal van één OD te organiseren, wordt voorkomen dat OD's individueel het wiel gaan uitvinden. Het biedt de mogelijkheid om aan één gezamenlijke Gelderse agenda te bouwen waar ook meer investeringsruimte aan kan worden gekoppeld. Immers, 1% van één Gelderse dienst biedt meer ruimte voor (benodigde) innovaties dan bij vijf individuele aanpakken.
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname. De weerstandratio is minimaal 0,8		4. Er is ruimte om de afspraken over het uitnemen van taken door deelnemers (gemeenten, provincie) te verbeteren. Mochten deelnemers taken terug willen trekken, bijvoorbeeld vanwege de bestuurlijke wens om deze nabij uit te voeren, dan heeft één OD voldoende buffer en massa om taken robuust uit te voeren. Eén OD heeft meer 'vet op de botten'.
5. De dienst kan een relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor Business Intelligence (3 fte's) en een opleidingsbudget van 3% van de loonsom.		Alle OD's zetten nu nog te weinig in op informatiegestuurd werken; de aanpakken hierop waren nog beperkt concreet. Informatiegestuurd werken is bij uitstek een onderwerp dat erom vraagt op grotere schaal georganiseerd te worden i.h.k.v. voldoende fte's, uniformiteit in systemen, processen en de toepassing hiervan.
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.		De aanpak van maatschappelijke opgaven die Gelderland-breed spelen, zijn er bij gebaat dat deze ook op dit schaal-niveau worden georganiseerd. Alle OD's hebben in hun huidige constellatie voor wat betreft hun meer lokale of regionale opgaven congruente en samenhangende werkgebieden; deze zijn relatief klein.

Regionale congruentie moet worden georganiseerd

- Zoals de vorige tabel laat zien, is het aannemelijk dat op bijna alle robuustheidscriteria geldt dat opschalen naar één OD kan bijdragen aan een kwalitatief sterkte VTH-inzet. Hier geldt het principe dat het organiseren op grotere schaal bijdraagt aan meer robuustheid en verminderde kwetsbaarheid.
- Alleen op het vlak van (regionale) congruentie en nabijheid is er een uitdaging. Alle Gelderse OD's hebben, door middel van zelftoetsen, aangetoond dat hun huidige schaal congruent is met hun werkgebied en regionale opgaven. Daar waar één OD de kennis en expertise kan bundelen voor de grensoverstijgende Gelderse opgaven én uniforme VTH-inzet, mag de aandacht voor de prioritaire regionale opgaven en de couleur locale niet verwateren.
- Eén OD moet daarom in staat zijn de regionale congruentie en nabijheid te garanderen. Dit kan door in de VTH-inzet regionaal te differentiëren door expliciet voort te bouwen op de regionale risicoanalyses, uitvoerings- en handavingsstrategieën van de huidige diensten én de regioarrangementen waarin bevoegde gezagen in Gelderland samenwerken.

Uitgangspunt één OD in Gelderland in beeld

Kwalitatieve VTH-inzet als bijdrage aan maatschappelijke opgaven

Hoe zou de één OD er uit
kunnen zien?

Juridische vorm

- Op basis van artikel 18.21 lid 2 van de Omgevingswet wordt een omgevingsdienst ingesteld als openbaar lichaam conform de Wet gemeenschappelijke regelingen. Andere privaatrechtelijke juridische vormen (NV/BV, stichting, coöperatie/vereniging) vallen hiermee af alsook publiekrechtelijke vormen: onderdeel provincie, ZBO, andere vormen Wgr (regeling zonder meer, centrumgemeente, gemeenschappelijk orgaan of bedrijfsvoeringsorganisatie).
- De Nota verbonden partijen (maart 2018) van de provincie Gelderland stelt in dezelfde lijn dat *"volgens de Gemeentewet en de Provinciewet [de voorkeur uitgaat] naar het gebruik van publiekrechtelijke rechtsvormen. Dit met het oog op de wettelijke waarborgen voor het gebruik van bevoegdheden, besluitvormingsstructuren, beïnvloedingsmogelijkheden, toezicht, democratische controle en openbaarheid."*
- Als openbaar lichaam kan de omgevingsdienst haar publieke taken en verantwoordelijkheden vervullen met een duidelijke juridische basis voor de uitvoering van taken zoals milieu- en handhavingstaken.
- Als openbaar lichaam heeft de omgevingsdienst de bevoegdheid om regels en normen op te stellen die binnen de wetgeving passen, en kan zij beslissingen nemen die direct impact hebben op de volksgezondheid, het milieu en de leefomgeving. Deze publieke taken, zoals toezicht en vergunningverlening op het gebied van milieu, bouwen en wonen passen in een publiek rechtelijk openbaar lichaam.
- Bovendien zorgt de structuur van een openbaar lichaam voor samenwerking tussen verschillende overheden (gemeenten en provincie).

Organisatieprincipes

Om een beeld te vormen van hoe de omgevingsdienst er uit zou kunnen zien, hebben we een aantal organisatieprincipes geformuleerd die richting geven.

1. Duidelijke governance en besluitvorming

- De bestuurlijke structuur (AB, DB, Directie) van het openbaar lichaam zorgt voor heldere besluitvorming en strategische sturing.
- In aanvulling op deze bestuurlijke structuur zijn er regionale besturen die verantwoordelijk zijn voor regionale programma's. Deze regionale besturen zijn een bestuurlijke samenwerking in de betreffende regio en worden ondersteund door regioteams waarin gemeenten, provincie en omgevingsdienst samenwerken. Inspiratie hiervoor is bijvoorbeeld de werkwijze van de stadsdelen van de gemeente Amsterdam.
- Om hiervan een beeld te vormen, hebben we nu gewerkt met drie regio's. De inhoudelijke structurering van de regio's vraagt om vervolgesprek tussen de Gelderse bevoegde gezagen. Het uitgangspunt hierbij zou moeten zijn dat *de inhoud leidend is*.
- Aandachtspunten zijn de precieze rolverdeling tussen deze regionale besturen en de gehele bestuurlijke structuur, en ervoor te zorgen dat de bestuurlijke drukte in Gelderland hierdoor afneemt in plaats van toeneemt.

2. Rolverdeling opdrachtgever-opdrachtnemer

- Binnen de omgevingsdienst is er een heldere verdeling tussen opdrachtgevers (provincie en gemeenten) en de opdrachtnemer (de omgevingsdienst). De regioteams fungeren als verbinding tussen regionaal opdrachtgeverschap en centrale uitvoering, waarbij zij maatwerk leveren binnen de strategische kaders van de omgevingsdienst. Zij zorgen voor een vertaalslag van bestuurlijke opdrachtgeverswensen naar concrete uitvoeringsprogramma's. Om te zorgen voor een soepele werking van het opdrachtgever-opdrachtnemer-model, werken de regioteams met jaarlijkse uitvoeringsprogramma's per regio, gebaseerd op gemeentelijke en provinciale prioriteiten.

3. Programmagestuurde samenwerking

- De omgevingsdienst fungeert als een programmaorganisatie waarin samenwerking met gemeenten, waterschappen, de provincie en maatschappelijke partners centraal staat. Dit betekent dat er flexibele projectteams worden ingezet op regionale en thematische opgaven zoals energietransitie en klimaatadaptatie.
- De organisatie werkt met multidisciplinaire teams die zich richten op specifieke milieuthema's en opgaven. Door een matrixstructuur te hanteren, kunnen medewerkers eenvoudig schakelen tussen hun vaste afdeling en regionale of thematische projecten.

Organisatievorm

Eén omgevingsdienst voor Gelderland als openbaar lichaam zou er als volgt kunnen uitzien.

- **Bestuur en Toezicht**

- Algemeen bestuur (AB) → Gemeenten en provincie vertegenwoordigd.
- Dagelijks bestuur (DB) → Verantwoordelijk voor beleid en strategie.
- Regiobesturen (RB) → Verantwoordelijk voor regionale uitvoeringsprogramma's.
- Directie → Verantwoordelijk voor de uitvoering.

- **Uitvoerende afdelingen**

- Vergunningverlening.
- Toezicht en Handhaving.
- Advies en Ontwikkeling.
- Ondersteuning & Bedrijfsvoering.

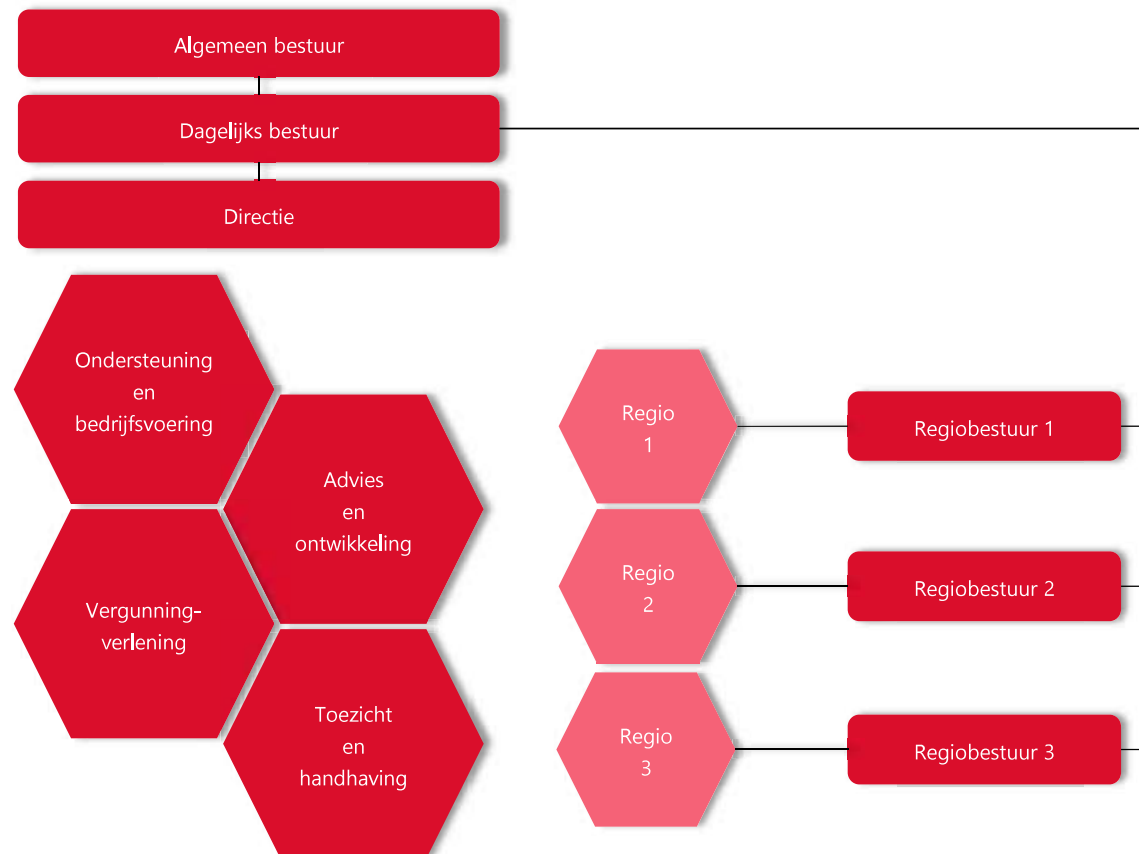
- **Regioteams**

- Regio 1.
- Regio 2.
- Regio 3.

Deze teams zorgen ervoor dat de regionale opgaven integraal worden opgepakt en dat samenwerking met gemeenten, waterschappen en provincie gewaarborgd is. De regioteams bestaan uit medewerkers van de omgevingsdienst, samen met bijvoorbeeld beleidsmakers van gemeenten en andere stakeholders.

De besturing werkt met een **programmatische aanpak**, gericht op thema's als het energiesysteem, de waterkwaliteit, klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit en natuurbeheer. Deze thema's worden op regionaal niveau uitgewerkt in regionale uitvoeringsprogramma's.

Organogram

Beantwoording onderzoeksvragen

Voor- en nadelen bestuursvorm/organisatie

Op basis van bovenstaande verkenning van de maatschappelijke en regionale opgaven, en de beeldvorming van één omgevingsdienst, komen we tot de volgende voor- en nadelen van de bestuursvorm (onderzoeksvraag 2). Aangezien we de bestuursvorm ook hebben uitgewerkt in een oplossingsrichting van de organisatie, zijn dit tegelijkertijd de positieve en negatieve aspecten van de oplossingsrichting van de organisatie (onderzoeksvraag 4).

Voordelen/positieve aspecten

- Beter in staat om uitvoeringskracht te bundelen op nieuwe (advies)taken voor alle Gelderse deelnemers en hier kennis op (door) te ontwikkelen.
- Robuuster om politieke koerswijzigingen of veranderende wetgeving te incorporeren in een uniforme VTH-inzet.
- Het werkgebied congruent is met grensoverschrijdende VTH-inzet. Bedrijven, gemeenten en inwoners krijgen te maken met één VTH- en kennispartner, voldoende capaciteit in de uitvoering en een uniforme werkwijze.
- Robuuste taakuitvoering op 'beleidsarme' taken voor alle deelnemers, zoals het basistakenpakket. Robuustheid op Gelders niveau biedt deelnemers ook de mogelijkheid om op 'thuis taken' iets te kiezen. Aandachtspunt: één Gelderse OD moet ook op deze thuis taken voldoende worden gevoed door deelnemers die dergelijke plustaken niet (meer) in eigen beheer uit willen voeren.
- Flexibele inzet en schaalvoordelen, bijvoorbeeld aantrekkelijker op de arbeidsmarkt (minder concurrentie, doorgroeimogelijkheden).

Nadelen/negatieve aspecten

- Risico op afstand tot lokale (bestuurlijke) vraagstukken blijft bestaan.
- Complexere besluitvorming en afstemming.
- Moeilijke cultuurverandering en integratie. Vorming van één OD betekent een intensief implementatietraject met betrekking tot politiek-bestuurlijke besluitvorming, ontwikkeling inhoudelijk programma met prioriteiten, governance, financiën, organisatieontwerp/-indeling, personeel, ICT, huisvesting, cultuur, en daarmee ook tot frictiekosten.

Betere kwaliteit (1/2)

Leidt bestuurlijke bundeling tot betere kwaliteit (onderzoeksvraag 3)? Dit is een lastig te beantwoorden vraag in het kader van de vorming van één omgevingsdienst. Verschil in kwaliteit wordt uiteindelijk gemaakt in de uitvoering. Wel zijn er verschillende redenen en randvoorwaarden die het aannemelijk maken dat de kwaliteit wordt verbeterd.

- **Versterking van expertise en specialisatie**

- Breder kennisniveau: door schaalvergroting komen meer specialisten bij elkaar, wat leidt tot diepgaandere kennis over complexe milieuvraagstukken (zoals PFAS, stikstof, en energietransitie).
- Betere deskundigheidsontwikkeling: medewerkers krijgen meer mogelijkheden om zich te specialiseren en door te groeien, wat de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en advies verhoogt.
- Efficiëntere kennisdeling: binnen een grotere organisatie kunnen expertise en best practices sneller worden gedeeld; dat voorkomt dat kennis gefragmenteerd raakt over verschillende kleine organisaties.

- **Uniformiteit en consistente kwaliteitsnormen**

- Eén geharmoniseerd uitvoeringsbeleid: in plaats van zes OD's met mogelijk verschillende interpretaties van regelgeving, wordt beleid uniform toegepast. Dit leidt tot eenduidigere vergunningverlening en handhaving.
- Minder willekeur en rechtsongelijkheid: bedrijven en inwoners worden in heel Gelderland gelijk behandeld, wat de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van de overheid vergroot.
- Kwaliteitscriteria: met één dienst hoeft er niet meer uit te worden gewisseld om te voldoen aan de kwaliteitscriteria; er is voldoende kwalitatieve massa voor de uitvoering.

- **Meer efficiëntie en wendbaarheid**

- Flexibele inzet van capaciteit: met één grote organisatie kunnen medewerkers gemakkelijker worden ingezet waar de werkdruk het hoogst en risico's het grootst zijn. Dit voorkomt tekorten in bepaalde regio's en vermindert vertragingen in vergunningverlening en toezicht.
- Snellere responstijd bij crises: een grotere dienst kan beter opschalen bij urgente milieuproblemen zoals natuurbranden, bodemverontreiniging of illegale afvaldumpingen.
- Efficiëntere besluitvorming voor Gelderland brede milieuvraagstukken: in plaats van zes diensten met elk hun eigen managementlagen, wordt de bestuurlijke structuur gestroomlijnd, wat snellere besluitvorming mogelijk maakt.

Betere kwaliteit (2/2)

- **Sterkere datagedreven werkwijze**

- Beter gebruik van milieudata: door gegevens van verschillende regio's te bundelen, ontstaan scherpere inzichten in trends zoals luchtkwaliteit, geluidsoverlast en waterverontreiniging.
- Slimmere en preventieve handhaving: door geavanceerde analysemethoden kunnen risico's eerder wordenesignaleerd en wordt handhaving gericht ingezet.
- Meer innovatiekracht: een grotere organisatie kan investeren in één innovatieagenda en meer nieuwe technologieën zoals sensoren, drones en AI voor effectievere monitoring en handhaving en vergunningverleningsprocessen.

- **Betere samenwerking en invloed op beleidsvorming**

- Sterkere positie richting provincie en Rijk: een grotere omgevingsdienst heeft meer invloed in beleidsdiscussies en kan beter bijdragen aan landelijke en provinciale strategieën.
- Betere samenwerking met ketenpartners: overheden, politie, waterschappen en het bedrijfsleven hebben één duidelijke gesprekspartner, wat de afstemming en uitvoering van milieubeleid vergemakkelijkt.

Suggestie vervolgstappen

Suggestie vervolgstappen

Afhankelijk van de opbrengsten van de gesprekken met de OD's zelf, adviseren we onderstaande stappen. Deze stappen zijn ook waardevol als de opbrengst van de gesprekken leidt tot een variant van opschaling naar twee of drie OD's. In dit laatste geval zal de vraag meer gericht zijn op wat belangrijk is voor de samenwerking tussen deze OD's, gezien de opgaven voor geheel Gelderland.

Stap 1. Gezamenlijk vertrekpunt

- Inrichten van een stuurgroep met vertegenwoordigers van gemeenten, provincie en OD's.
- Organiseren van een sessie om een gezamenlijk vertrekpunt te formuleren, gebaseerd op inhoudelijke beleidsdoelstellingen en het VTH-instrumentarium. Wat is belangrijk om op het niveau van één OD te organiseren? Welke ruimte is er voor regionale uitvoering? Wat is dan een logische regionale indeling?

Stap 2. Bouwstenen visie

- Gespreksronde stakeholders ophalen belangen en uitgangspunten.
- In cocreatief en iteratief proces komen tot bouwstenen voor de visie: kernwaarden en organisatieprincipes en schets mogelijke governancestructuur.

Stap 3. Besluitvorming visie en implementatie

Bijlage | Context OD's

Speelveld in beeld

Bron: Notitie Scenario's VTH-uitvoering (2024)

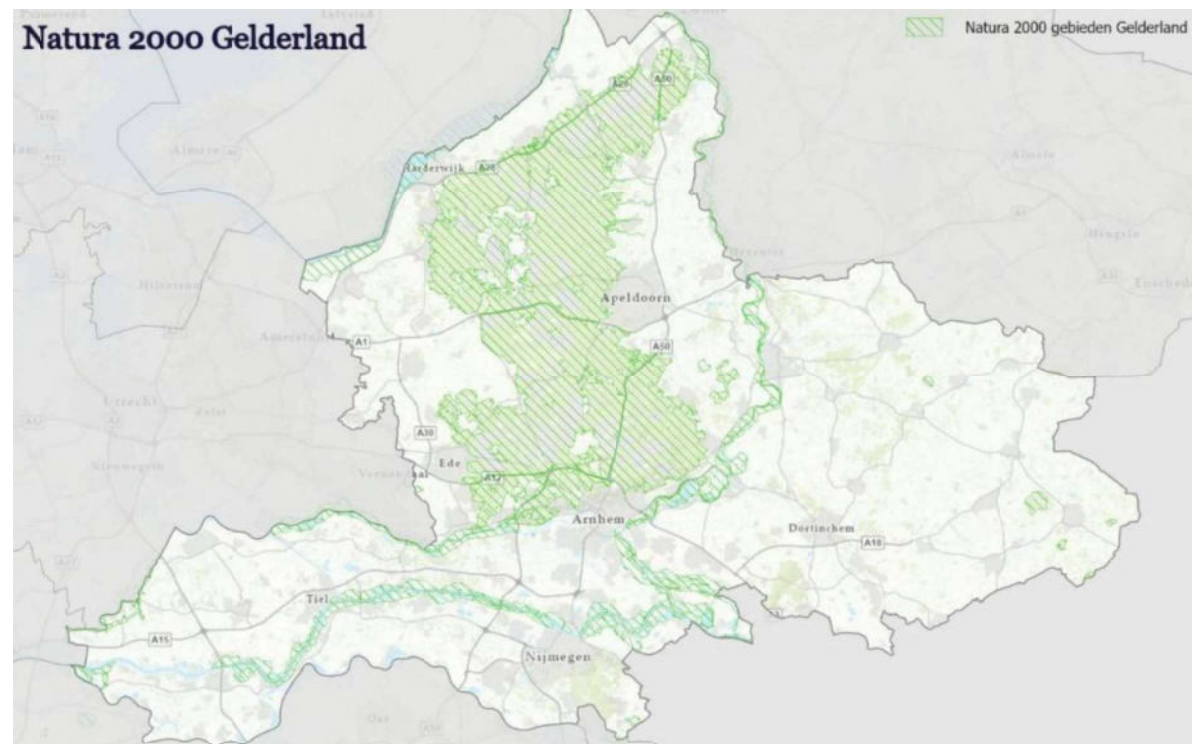
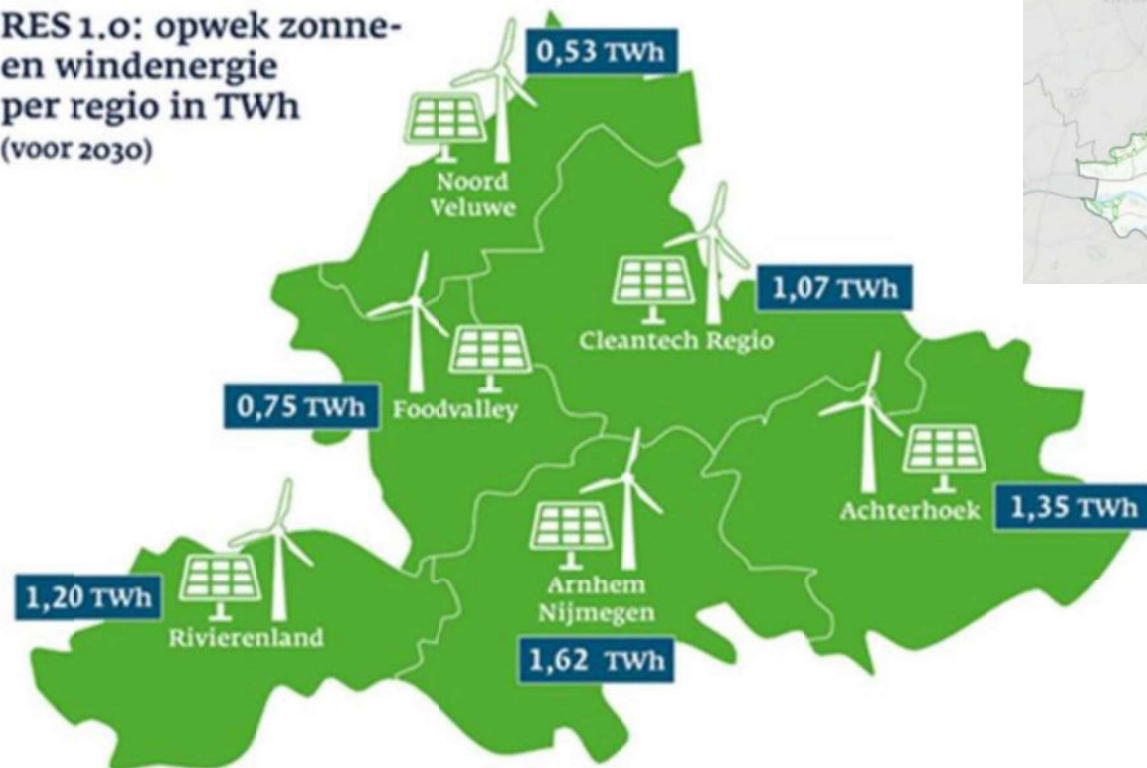
Speelveld in beeld

Bron: Notitie Scenario's VTH-uitvoering (2024)

Speelveld in beeld

RES 1.0: opwek zonne-
en windenergie
per regio in TWh
(voor 2030)

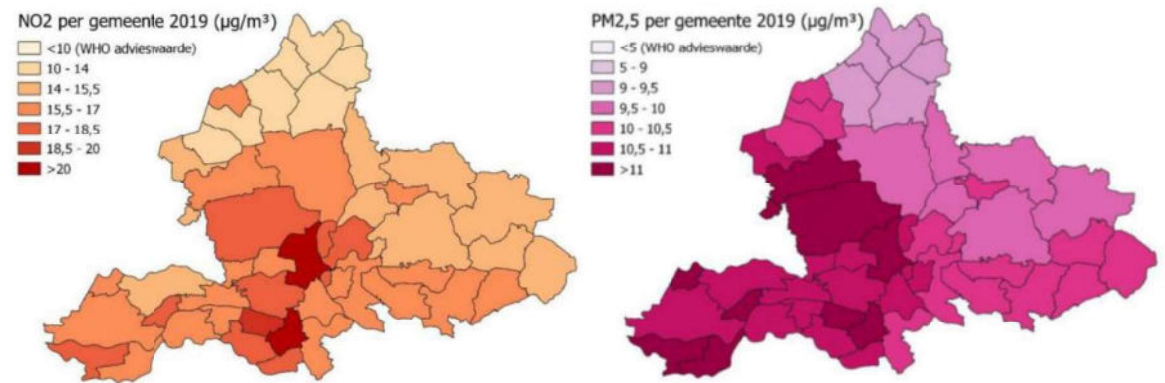

Bron: Notitie Scenario's VTH-uitvoering (2024)

Speelveld in beeld

5 GEMIDDELDE BLOOTSTELLING AAN STIKSTOFDIOXIDE PER GEMEENTE IN 2019

5 GEMIDDELDE BLOOTSTELLING AAN FIJNSTOF (PM2.5) PER GEMEENTE IN 2019

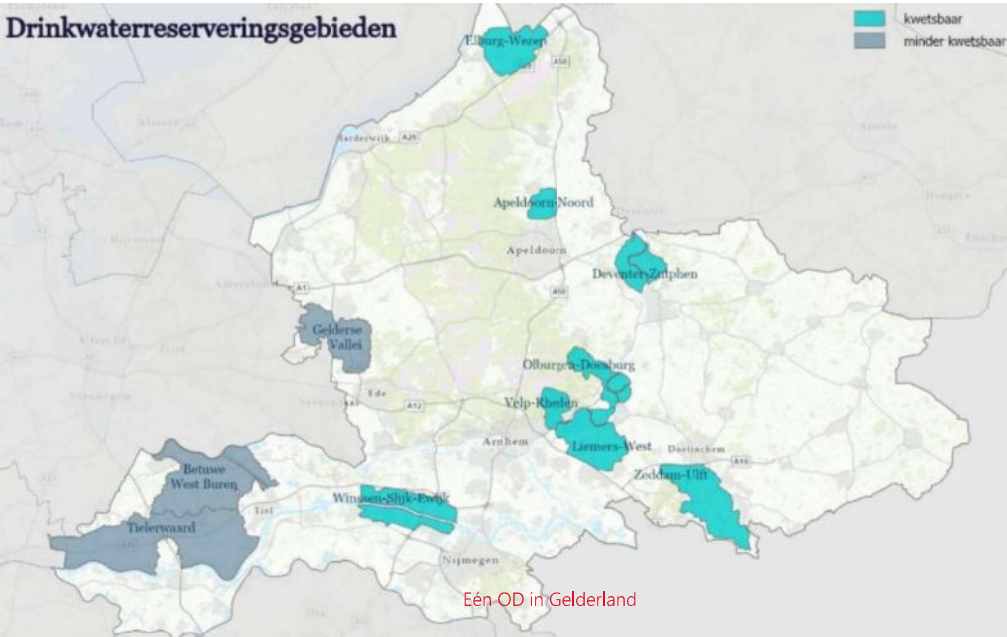

Kaart 1. Jaargemiddelde blootstelling aan stikstofdioxide (NO₂) per Gelderse gemeente in 2019

Kaart 3. Jaargemiddelde blootstelling aan fijn stof (PM2,5) per Gelderse gemeente in 2019

Bron: GGD¹⁵

Bron: Notitie Scenario's VTH-uitvoering (2024)

Deelnemers

Omgevingsdienst	Deelnemers	Oppervlakte werkgebied	Aantal inwoners (afgerond)
 Omgevingsdienst Achterhoek	10 gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk, Zutphen. Provincie: Gelderland.	1.400,5 km ²	Totaal: 382.400 Per km²: 273
 Omgevingsdienst De Vallei	5 gemeenten: Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel, Wageningen. Provincie: Gelderland.	641,5 km ²	Totaal: 262.500 Per km²: 409
 Omgevingsdienst Rivierenland	8 gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdiel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel. Provincie: Gelderland.	743,6 km ²	Totaal: 249.000 Per km²: 335
 Omgevingsdienst Regio Arnhem	10 gemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Zevenaar. Provincie: Gelderland.	558,6 km ²	Totaal: 434.400 Per km²: 778
 Omgevingsdienst Regio Nijmegen	6 gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen. Provincie: Gelderland.	493,3 km ²	Totaal: 327.200 Per km²: 663
 Omgevingsdienst Veluwe	12 gemeenten: Apeldoorn, Brummen, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Voorst. Provincie: Gelderland.	1.330 km ²	Totaal: 459.400 Per km²: 345
Totaal	51 gemeenten	5.167,5 km²	Totaal: 2.115.900 Per km²: 409

Inrichtingenbestand

Omgevingsdienst	Type B	Type C	IPPC	Seveso	Omgeving werkgebied
Achterhoek	9.020 (22%)	539 (21,9%)	210 (25,5%)	-	Landelijk/buitengebied en verstedelijkt gebied Agrarisch, (industrie), Natura2000.
De Vallei	5.937 (14,5%)	360 (14,6%)	148 (18%)	-	Natura2000, agrarisch, minder complex.
Rivierenland	6.437 (15,7%)	300 (12,2%)	85 (10,3%)	-	Landelijk/buitengebied en verstedelijkt gebied. Agrarisch, logistiek.
Regio Arnhem	7.469 (18,2%)	489 (19,9%)	179 (21,8%)	-	Verstedelijkt en landelijk gebied, industrie.
Regio Nijmegen	4.357 (10,6%)	420 (17,1%)	108 (13,1%)	64 (100%)	Verstedelijkt en landelijk gebied, industrie. Seveso Gelderland en Overijssel.
Veluwe	7.787 (19%)	350 (14,2%)	92 (11,2%)	-	Natura2000, agrarisch, minder complex.
Totaal	41.016	2.458	822	64	-

Bron: Omgevingsdiensten in Beeld (2023) / Notitie Scenario's VTH-uitvoering (2024)

Takenpakket

N.B. Tabel gebaseerd op dataset Omgevingsdiensten in beeld (2023) en website Gelderse omgevingsdiensten. Schema is toe aan actualisatie.

Omgevingsdienst	BRIKS-taken ^[1]	Stelseltaken Gelderland ^[2]	Overige specifieke taken ^[1]
Achterhoek	Voor 3 gemeenten (30%)	P&O-coördinatie.	- Aanpak en ondersteuning voor stikstof-dossiers. - Coördinatie van de Groene Boa's.
De Vallei	Voor 5 gemeenten (100%)	Coördinatie en kwaliteit tussen de zes OD's, inclusief AVG en informatievoorziening (I-GO).	Adviestaken geluid, ecologie, bodem, externe veiligheid, evenementen en toezicht ruimtelijke ordening en coördinatie-taken.
Rivierenland	Voor 7 gemeenten (87,5%)	Ketentoezicht voor alle Gelderse OD's.	Regie op asbest.
Regio Arnhem	Voor 4 gemeenten (40%)	- Voor aantal OD's toezicht en handhaving bij complexe bedrijven – voor provincie toezicht alle complexe bedrijven (excl. Seveso). - Wet bodembescherming voor de hele provincie.	- Vuurwerk en (op projectbasis). - Toezicht Wnb.
Regio Nijmegen	Voor 4 gemeenten (66,7%) ^(*)	- Vergunningverlening bij complexe bedrijven. - Toezicht op Seveso-bedrijven Gelderland en Overijssel.	Advies op het gebied van wegverkeerslawaaï en luchtkwaliteit voor Gelderland.
Veluwe	ODNV: voor 8 gemeenten (100%) OVIJ: onbekend/n.v.t.	- Afhandeling en registratie strafbeschikkingen – i.h.k.v. Bestuurlijke strafbeschikking milieu (BSBm) voor de hele provincie. - Stelseltaak Portaal-, kennis- en communicatiefunctie.	- Coördinatie Grijze en Groene Boa's (voormalig ODNV). - Stikstof (voormalig OVIJ).

[1] Bron: dataset omgevingsdiensten in Beeld (2023)

[2] Bron: Stelseltaken van de zes Gelderse Omgevingsdiensten

^(*) *Vóór terugname BRIKS-taken door gemeente Nijmegen*

Financiën

Omgevingsdienst	Lastenbegroting 2024 ^[1]	Lastenbegroting 2025 ^[2] en ▲
Achterhoek	€ 10.544	€ 11.123 + 5,5% t.o.v. 2024
De Vallei	€ 17.314	€ 17.606 + 1,7% t.o.v. 2024
Rivierenland	€ 23.080	€ 23.900 + 3,6% t.o.v. 2024
Regio Arnhem	€ 24.083	€ 26.729 + 11% t.o.v. 2024
Regio Nijmegen	€ 28.097	€ 23.819 - 15,2% t.o.v. 2024
Veluwe	€ 16.242	€ 16.824 +3,6% t.o.v. 2024
Totaal	€ 119.361	€ 120.001 + 0,5% t.o.v. 2024

[1] Bron: Notitie Scenario's VTH-uitvoering (2024) – bedragen x € 1.000

[2] Bron: begrotingen OD's 2025 – bedragen x € 1.000

[3] Bron: dataset omgevingsdiensten in Beeld (2023)

- V: Vergunningverleners (totaal).
- T+H: Toezichthouders en handhavers (totaal).
- B: BOA (totaal).
- J: Juristen primair proces.

Omvang organisatie (begroting 2025) en verdeling functies (in 2023)

Omgevingsdienst	Fte (begroting 2025) [2]	Verdeling functies in 2023 – afgerond [3]
Achterhoek	+/- 90 fte (in dienst)	V: 27 T+H: 14 B: 2 J: 4
De Vallei	+/- 120 fte (in dienst)	V: 56 T+H: 47 B: 2 J: 32
Rivierenland	+/- 177 fte (primair proces)	V: 76 T+H: 48 B: 1 J: 20
Regio Arnhem	+/- 222 fte (totaal)	V: 51 T+H: 86 B: 3 J: 14
Regio Nijmegen	+/- 164 fte (primair+ overhead)	V: 94 T+H: 63 B: 1 J: 10
Veluwe	+/- 124 fte	V: 11 T+H: 20 B: 5 J: 6
Totaal	+/- 897 fte <i>NB. Verschillende eenheden</i>	V: 342 T+H: 292 B: 16 J: 90

Werken met TwynstraGudde betekent samen maatschappelijke transitie werkend krijgen. Met advies, management en opleidingen helpen we mensen en organisaties bij duurzame veranderingen. Denk aan energie en klimaat, wonen, veiligheid, landbouw, mobiliteit, zorg en onderwijs. Onze kracht ligt in daadkracht. In het creëren van oplossingen die werkbaar zijn én werkbaar blijven. Samen met onze opdrachtgevers - en alle belanghebbenden daaromheen - werken we aan een samenleving die schoon, veilig, gezond en weerbaar is. Zo maken we blijvend impact op morgen.

Alle intellectuele eigendomsrechten met betrekking tot deze presentatie berusten bij TwynstraGudde. Niets uit deze presentatie mag worden vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van TwynstraGudde.

Impact op morgen.

Voorstel Algemeen Bestuur ODVeluwe

Voorstel voor:	AB vergadering d.d. 26 juni 2025
Agendapunt:	3.1
Onderwerp:	Huisvesting
Datum:	4 juni 2025
Bijlagen:	3.1.b AB besluit huisvesting

Aan het Algemeen Bestuur ODVeluwe,

Wij stellen u voor:

Kennis te nemen van de presentatie over het Veiligheidscentrum Apeldoorn.

Toelichting:

Op 17 april jl. heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden over de plannen voor het nieuw te bouwen Veiligheidscentrum te Apeldoorn. Aanwezigen bij dat overleg waren onze voorzitter en secretaris, mw. Scholtes (manager Bedrijfsvoering ODVeluwe) en de verantwoordelijke wethouder van de gemeente Apeldoorn, dhr. Derks.

Ter vergadering komen mevrouw Kramer – Bos (Portefeuillemanager Vastgoed) en de heer Tulk (Programmamanager) een presentatie geven over de achtergrond en plannen rondom Veiligheidscentrum. Hiervoor zal ter plekke ook een maquette aanwezig zijn om e.e.a. nader toe te lichten; om deze reden is de vergadering ook naar Apeldoorn verplaatst.

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Veluwe,

W.M. van Dam,
Secretaris

P. Inberg,
Voorzitter

Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Veluwe;

B E S L U I T:

Kennis te nemen van de presentatie over het Veiligheidscentrum Apeldoorn.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering d.d.: 26 juni 2025.

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Veluwe,

W.M. van Dam,
Secretaris

P. Inberg,
Voorzitter

Voorstel Algemeen Bestuur ODVeluwe

Voorstel voor: AB vergadering d.d. 26 juni 2025

Agendapunt: 7.2

Onderwerp: Update Stikstof

Datum: 4 juni 2025

Bijlagen: 7.2.b AB besluit Update Stikstof

7.2.c. Memo Update Stikstof mei 2025

7.2.c.I Memo Stikstof februari 2025

7.2.d Statenbrief Voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken 10-04-2025

7.2.d.I Ontwerpbesluit Voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken 19-04-2025

7.2.d.II Bijlage bij statenbrief 'Proces totstandkoming zonering en flankerende maatregelen' 10-04-2025

7.2.d.III Provinciaal blad Voorbereidingsbesluit 23-04-2025

Aan het Algemeen Bestuur ODVeluwe,

Wij stellen u voor:

Kennis te nemen van de memo Update Stikstof.

Toelichting:

In februari van dit jaar hebben wij u een memo gestuurd met op dat moment de huidige stand van zaken ten aanzien van het stikstofdossier. Inmiddels zijn we 3 maanden verder en brengen we u graag op de hoogte van de laatste ontwikkelingen.

De ontwikkelingen leiden tot aanvullingen op de eerder verstuurde memo, aangezien er nieuwe informatie is vanuit het Rijk en provincie Gelderland. Dit wordt in het vervolg van de memo benoemd. Ook geven we nog wat overige informatie en duiden we de stand van zaken op het gebied van stikstofsaldering. Als laatste gaan we in op de gevolgen voor onze procedures.

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Veluwe,

W.M. van Dam,
Secretaris

P. Inberg,
Voorzitter

Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Veluwe;

B E S L U I T:

Kennis te hebben genomen van de memo Update Stikstof mei 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering d.d.: 26 juni 2025.

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Veluwe,

W.M. van Dam,
Secretaris

P. Inberg,
Voorzitter

Aan
Bestuurders gemeenten ODVeluwe
Van
ODVeluwe

Onderwerp
Update Stikstofmemo mei 2025

Stikstofmemo mei 2025

Aanleiding

In februari dit jaar hebben wij u een memo gestuurd met op dat moment de huidige stand van zaken ten aanzien van het stikstofdossier. Inmiddels zijn we 3 maanden verder en brengen we u graag opnieuw op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in dit dossier.

Ten aanzien van de berichtgeving in de vorige memo zijn er geen wijzigingen maar wel aanvullingen. Punten uit vorige memo:

- Vergunningverlening ligt stil: Dit is nog steeds zo, echter wel met name [gebiedsgericht](#) en er zijn enkele [uitzonderingen](#).
- Zoneringsplan: Zie 'Informatie Rijk' voor nadere informatie hierover.
- PAS-melders: Er zijn inmiddels meerdere [procedures](#) gevoerd omtrent de vraag of er voldoende zicht is op legalisatie en/of handhaving onevenredig is. Niet handhaven wordt steeds lastiger vol te houden en een oplossing voor legalisatie is er tot op heden niet.
- Versnellingsaanpak stikstof: Alle genoemde zaken onder 'Informatie Rijk' verderop in deze memo maken onderdeel uit van de Versnellingsaanpak stikstof. Dit is een doorlopend proces.
- LBV en LBV-plus: Gelderland start [vergunningverlening](#) voor restactiviteiten stoppende agrariërs weer op.

De ontwikkelingen leiden tot aanvullingen, aangezien er nieuwe informatie is vanuit het Rijk en provincie Gelderland. Dit wordt in het vervolg van deze memo benoemd. Ook geven we nog wat overige informatie en duiden we de stand van zaken op het gebied van stikstofsaldering. Als laatste gaan we in op de gevolgen voor onze procedures.

Memo

Datum
16 mei 2025

Pagina
1 van 8

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Behandeld door
W Zwierenberg

Bijlage
5 stuks

Informatie Rijk

In de [kamerbrief](#) van 21 maart jl. staat de voortgang van het stikstofplan van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel. Er zijn vier werksporen:

- In spoor 1 wordt gewerkt aan wat er juridisch kan om vergunningverlening mogelijk te maken. Daarbij wordt zowel gekeken naar de vraag of een ander systeem van vergunningverlening mogelijkheden biedt, als naar verbeteringen binnen het huidige systeem.
 - o Zonering 250 meter. Bedrijven in de bufferzones krijgen de keuze uit innoveren, extensiveren, verplaatsen of stoppen.
 - o Beoogde verschuiving van depositie- naar emissiebeleid.
 - o Van middelenbeleid naar doelsturing in vergunningen (vergunningverlening op basis van bedrijfsspecifieke emissiereductiedoelen of emissieplafonds). Welke normen gaan gelden en hoe dit wordt gemeten, moet nog worden vastgesteld.
 - o Beoogde drempelwaarde in vergunningverlening.
 - o Noodwet: Er wordt gekeken of het juridisch houdbaar is om binnen de geldende internationale en Europese kaders een noodwet te maken die andere eisen stelt, om zo buiten de bestaande kaders te treden.
 - o Waterkwaliteit. In de aanloop naar het achtste actieprogramma Nitraatrichtlijn, welke onderdeel is van de Kaderrichtlijn Water (KRW), wordt bekeken op welke wijze doelsturing een plek in dit programma kan krijgen. De te ontwikkelen systematiek wordt gebaseerd op een combinatie van metingen aan de hand van grondmonsters (N-mineraal) en het vaststellen van het stikstofbodemoverschot.
 - o Natura 2000-gebieden. Er wordt realistisch gekeken naar verbetering van de aanwijzing van soorten en habitats in Natura 2000-gebieden en hoe dit zich verhoudt tot de huidige staat van instandhouding van soorten en habitats. Waar noodzakelijk en mogelijk worden aanwijzingsbesluiten en beheerplannen aangepast om het proces van vergunningverlening te ondersteunen.
- Binnen spoor 2 wordt in kaart gebracht welke mogelijke maatregelen kunnen bijdragen aan stikstofreductie, aanpak van overige drukfactoren en natuurherstel. Ook is in dit spoor aandacht voor de huidige inzet en de effecten. Verder zijn opties in beeld gebracht voor ondersteunend en flankerend beleid. en is er aandacht voor de uitvoerbaarheid, kosten, doelbereik, maatregelen voor de korte en lange termijn en maatschappelijke impact van maatregelen en voor de wisselwerking met andere opgaven, zoals klimaat, water en luchtkwaliteit.
 - o Onderdeel van opdracht aan RIVM om drukfactoren die een negatief effect op de natuur hebben in kaart te brengen.
<https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2025-0024.pdf>

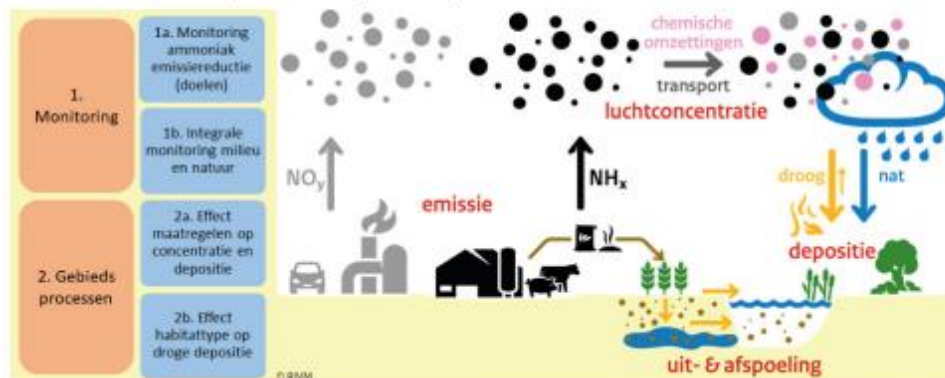
- o Meet- en berekentechneken bekijken en meetnetwerk uitbreiden en innoveren (wetenschappelijk onderzoeksprogramma).

Datum
19 mei 2025

Pagina
3 van 8

Ons kenmerk

Figuur 1 Vertaling van de opdracht aan de adviescommissie naar onderdelen van een onderzoeksprogramma (oranje en blauwe vakken links). Deze onderdelen grijpen aan op verschillende onderdelen van de emissie-concentratie-depositie keten van stikstof (afbeelding rechts).

Dit programma loopt parallel aan de huidige regionale initiatieven. Dat zijn op dit moment drie initiatieven (waarvan één in oprichting):

Liefstingsbroek, RegioDeal Foodvalley en de Nieuwkoopse Plassen.

- Spoor 3 gaat over de aanpak en analyse van de impact van de "terugwerkende kracht" uit de uitspraak van Raad van State. In dit spoor wordt gewerkt aan een impactanalyse over de gevolgen van de uitspraken van de Raad van State voor de beleidsterreinen van de ministeries, de impact voor de bevoegd gezagen voor natuurvergunningen en de gevolgen voor bedrijven en maatschappelijke organisaties. Op basis van de impactanalyse zullen voorstellen worden gedaan voor een hierbij passende aanpak (samen met mede-overheden).
- Spoor 4 gaat over de inzet richting Brussel en mogelijkheden in EU-wetgeving. In dit spoor wordt in kaart gebracht welke stappen er mogelijk zijn in Brussel, zowel op korte als op lange termijn. Ook wordt het aanpakken van 'nationale koppen' geïdentificeerd, en wordt er verkend welke mogelijke initiatieven er kunnen zijn ten aanzien van emissie afkomstig uit buurlanden.

Het kabinet denkt aan verschillende maatregelen om de depositie van stikstof op kwetsbare natuurgebieden te verlagen, maar het moment dat de doel bereikt moet worden verschuift van 2030 naar 2035. Er komen specifieke doelen voor de landbouw, industrie en het verkeer. Ook ligt er een plan voor een nieuwe vrijwillige uitkoopregeling.

De vraag is of dit juridisch houdbaar is:

- Verschuiven datum mag niet zomaar, deze datum is opgenomen in de Omgevingswet, verschuiving zal leiden tot nieuwe rechtszaken, deze zijn al aangekondigd.
- Om de vergunningverlening op gang te krijgen, zal het maatregelenpakket ook al voor die tijd tot een aanzienlijk effect

moeten leiden. Tevens moet gegarandeerd zijn dat de maatregelen daadwerkelijk nageleefd worden. Nu zijn ze onvoldoende concreet en niet geborgd doordat de financiën nog niet geregeld zijn. Huige voorstel lijkt erg op PAS.

- Er zal meer nodig zijn dan de nu besloten maatregelen om aan te tonen dat er daadwerkelijk sprake is van verbetering van de natuur. In gebieden die er volgens natuurdoelanalyses slecht voor staan, zullen specifieke maatregelen nodig zijn die ook doorgerekend zijn.
- Uit het '[Startpakket Nederland van het slot](#)' blijkt dat er rond de Veluwe (en de Peel) ook maatregelen voor de industrie genomen moeten worden. Het kabinet denkt er aan om de Aanpak Piekbelasting Industrie verder te intensiveren en aan het inzetten op de verdere verduurzaming van afvalverbrandingsinstallaties. Ook onderzoekt het kabinet op welke wijze een gerichte aanpak kan helpen om emissies van industriële bedrijven dichtbij bepaalde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, en rondom de Veluwe in het bijzonder, te reduceren.

Datum
19 mei 2025

Pagina
4 van 8

Ons kenmerk

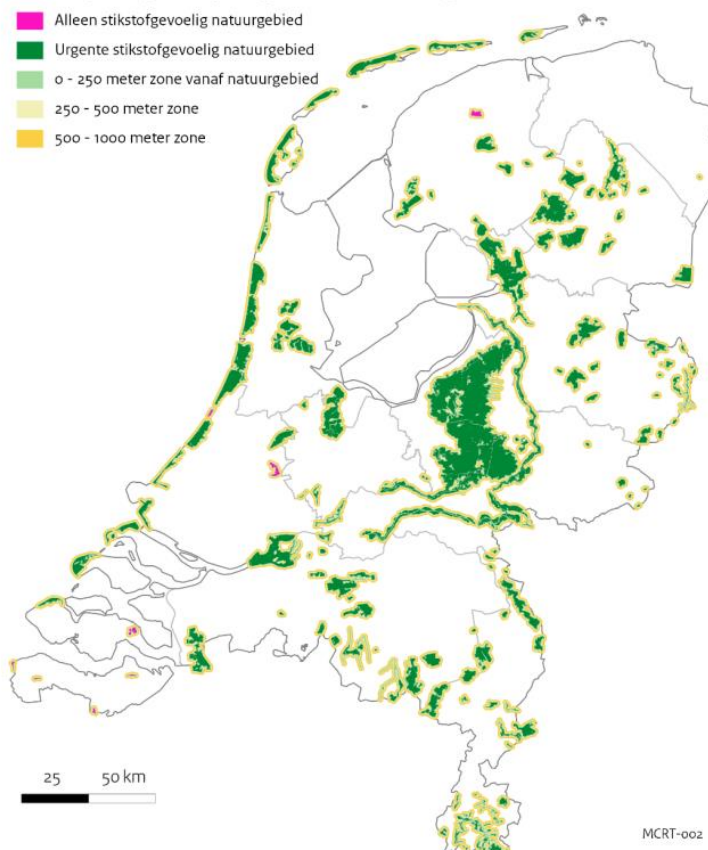
<https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/KN-2025-0016.pdf>

In figuur 1 staan alle stikstofgevoelige en urgente gebieden met zonering. Hiermee wordt bedoeld de '[urgentielijst van Bobbink](#)', urgente gebieden genoemd.

Figuur 1: Stikstofgevoelige en urgente gebieden met zonering

Stikstofgevoelige en urgente gebieden met zonering

- Alleen stikstofgevoelig natuurgebied
- Urgente stikstofgevoelig natuurgebied
- 0 - 250 meter zone vanaf natuurgebied
- 250 - 500 meter zone
- 500 - 1000 meter zone

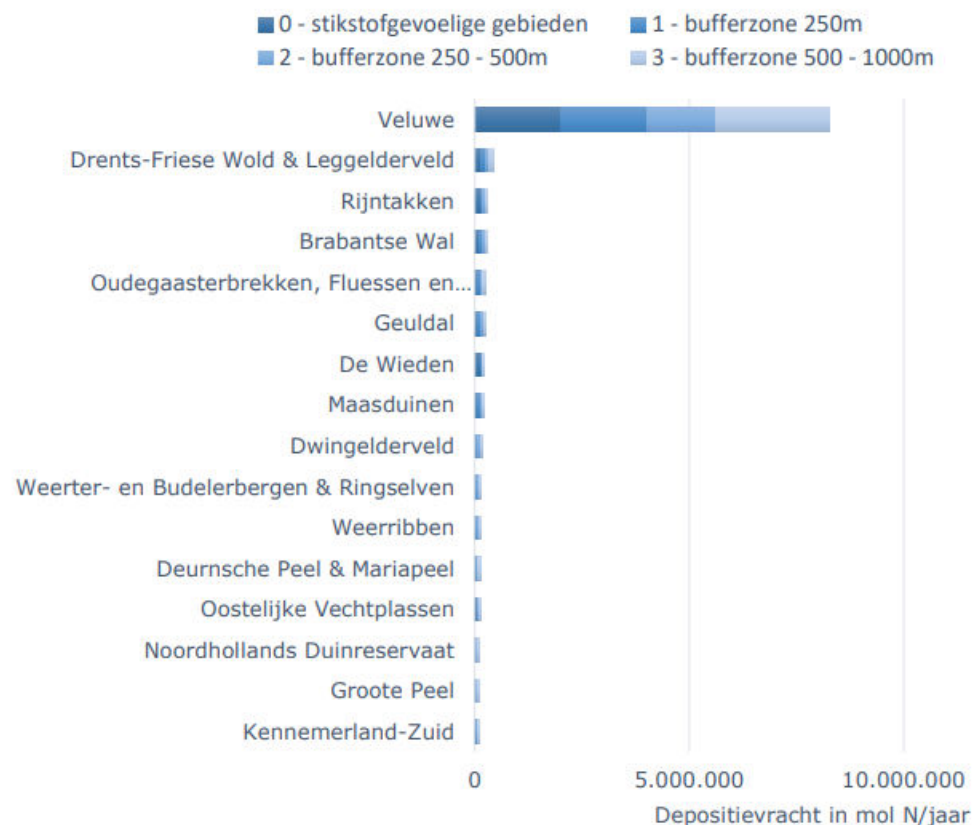
In Figuur 3 staat de opgetelde depositievracht per zone per gebied voor de gebieden met de hoogste depositievracht (meer dan 100.000 mol of 14 ton N). Ter indicatie: De totale depositievracht vanuit de zones op de Veluwe is ruim 63% van de totale depositievracht op alle natuurgebieden. Het eerstvolgende Natura 2000-gebied (het Drents-Friese Wold & Leggelderveld) draagt 3,3% bij.

Datum
19 mei 2025

Pagina
5 van 8

Ons kenmerk

Figuur 3 depositievracht per zone per gebied gesorteerd naar vracht

Informatie provincie Gelderland

- Zonering 500 meter rondom de Veluwe, Landgoederen Brummen, Willinks Weust en Bekendelle. Dit heeft rondom de Veluwe impact op zo'n 357 agrarische bedrijven.
- Binnen deze zone geldt straks een maximale stikstofuitstoot. Deze uitstoot geldt alleen voor activiteiten die een natuurvergunning nodig hebben.
- [Vorbereidingsbesluit](#) 16-04-2025 'Vorbeschermingsregels beperkingengebied stikstofemissie' vastgesteld. Deze geldt 18 maanden. Het vorbereidingsbesluit is geen aanvulling op het beoordelingskader voor N2000-activiteiten, maar een extra en separaat beoordelingskader voor het ruimtelijke spoor. Het besluit geeft, in aanvulling op de nationale regelgeving, ook een vergunning- of meldplicht voor activiteiten waarbij:
 - o sprake is van feitelijke uitbreiding van stikstofdepositie op basis van een reeds vergund recht;
 - o tijdelijke stikstofdepositie waarvoor significante gevolgen kunnen worden uitgesloten.

De kaart bij het besluit is leidend. Het betreft een extra provinciale vergunningplicht naast de rijksregels voor vergunningplicht t.a.v. de Natura 2000-activiteit en eventuele andere benodigde vergunningen zonder een wettelijke aanhaking, het is dus en/en. Het is aan de initiatiefnemer om te bepalen welke vergunning hij eerst aanvraagt. De vergunning voor die gevallen die onder de regels vallen, kan alleen verkregen worden indien er sprake is van een groot openbaar belang. Dit betreft:

- Openbare veiligheid (dijken etc.);
- Volksgezondheid;
- Drinkwatervoorziening;
- Verbeteren van de verkeersveiligheid.

Het overgangsrecht sluit activiteiten uit van de vergunningplicht als er voor de activiteit al een Omgevingsvergunning (iedere soort Omgevingsvergunning) is verleend, een melding is gedaan (bijvoorbeeld Bal, Bbl etc.) of er een Omgevingsplan (in ontwerp) is vastgesteld voor 23 april 2025. Hekkelman advocaten is nog niet overtuigd van de rechtmatigheid van dit besluit in gebleken uit hun [webinar](#), dus dat zal in de praktijk moeten blijken. Andere provincies zijn volgens hen inmiddels met soortgelijke zoneringsplannen bezig.

Overige informatie

- [Handreiking toestemmingverlening voor de resterende activiteit bij deelname aan verschillende beëindigingsregelingen](#) 8 april 2025 beschikbaar.
- Foodvalley heeft eigen [pakket](#) samengesteld en [aangeboden](#) aan Kamercomissie.
- [Uitspraak rechtbank Oost-Brabant](#) waarbij de inzet van elektrisch materiaal niet als standaardonderdeel bij ieder bouwproject kan worden gezien en daarom als [mitigerende maatregel](#) in een te verlenen natuurvergunning moet worden geborgd.

Stikstofsaldering: stand van zaken

Zoals in onze vorige memo al verwoord, hebben de uitspraken van 18 december gevolgen voor zowel intern als extern salderen. Intern salderen is weer vergunningplichtig geworden maar er is nog geen beleidskader beschikbaar. Extern salderen heeft wel een beleidskader maar door [additionaliteit](#) is ook dit niet eenvoudig. De spelregels zijn feitelijk hetzelfde geworden en je zou nu gewoon kunnen spreken over salderen, ongeacht of dit intern of extern salderen betreft.

Om toch zaken doorgang te kunnen laten vinden proberen partijen nu kleine overschrijdingen weg te schrijven in een Ecologische beoordeling, in de praktijk blijkt dit lastig. De provincie werkt alleen mee aan tijdelijke overschrijding en geen permanente overschrijdingen en alleen op "ja-mits gebieden", niet op "nee-tenzij gebieden. Deze staan benoemd in de Natuurdoelanalyses (NDA's), deze worden opgesteld door de [Ecologische Autoriteit](#). Uit de [Natuurdoelanalyse Veluwe](#) blijkt dat de hele Veluwe voor een groot deel bestaat uit nee-tenzij gebieden. Vooral voor plannen is dit

lastig omdat daar ook naar cumulatie gekeken moet worden en deze cumulatietoets wordt vrijwel nooit goed uitgevoerd.

Gebruik maken van de ADC toets (Alternatieven – Dwingende reden van groot openbaar belang – Compensatie) na het uitvoeren van een passende beoordeling is ook een optie. Ook dit ligt heel lastig omdat voor veel zaken vaak echt wel een alternatief beschikbaar blijkt en de compensatie blijkt in de praktijk erg lastig.

Datum
19 mei 2025

Pagina
7 van 8

Ons kenmerk

Gevolgen voor procedures

Doordat er, als gevolg van het Voorbereidingsbesluit van de provincie Gelderland, een extra vergunningplicht is ontstaan voor initiatieven in het beperkingengebied stikstofemissie, wordt het toetsingskader voor initiatieven steeds diffuser. Op basis van de Omgevingswet kan een initiatiefnemer niet verplicht worden om vergunningen in een bepaalde volgorde aan te vragen en ontbreekt een wettelijke aanhaking tussen de diverse benodigde toestemmingen. Het zou echter voor alle partijen (van initiatiefnemer tot aan de diverse betrokken bevoegde gezagen) het meest efficiënt zijn als er sprake zou zijn bij de toetsing van een initiatief ten aanzien van stikstof van het zeven van grofmazig naar fijnmazig.

In het speelveld van stikstof adviseert ODVeluwe in de diverse procedures over natuur, waaronder stikstof. Hierin moeten steeds meer disclaimers en slagen om de arm genomen worden in verband met het ontbreken van toetsingskaders en heldere jurisprudentie. Feitelijk is er sprake van een scheiding tussen procedures doordat er geen wettelijke aanhaking bestaat. Bij een Omgevingsplan en BOPA (Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit) moet echter wel verplicht een belangenafweging worden gemaakt in de vorm van een Evenwichtige Toedeling van Functies Aan Locaties (ETFAL). In deze afweging moet ook natuur betrokken worden. Voor een MER(-beoordeling) geldt dat ook. In een plan kan dit vaak iets meer op hoofdlijnen omdat deze vaak niet een rechtstreekse uitvoeringsmogelijkheid met zich meebrengt al moet er ook in het besluit iets gezegd worden over de uitvoerbaarheid van een plan. Bij een BOPA is dit al lastiger omdat dit een Omgevingsvergunning is die getoetst wordt als een plan en dergelijke besluiten daarnaast vaak direct activiteiten toestaan. Een MER(-beoordeling) vraagt om een besluit of de milieueffecten van een initiatief significant negatief worden geacht (waar ook natuur in meegenomen moet worden) nog voorafgaand aan de feitelijke vergunning. Ook dit oordeel is lastig bij het ontbreken van een toetsingskader.

ODVeluwe is van mening dat het stoppen van de vergunningverlening niet zijnde Natura 2000-activiteiten juridisch niet kan en ongewenst is. Wel achten wij het van belang om initiatiefnemers en onze opdracht-gevers te wijzen op het, ook voor hen, meest efficiënte proces door het woud aan benodigde procedures. In onze adviezen zullen wij hier dan ook op wijzen in samenhang met de risico's die wij zien bij het door laten lopen van een procedure. De uiteindelijke afweging en beslissing om een procedure door te laten lopen of in te trekken ligt in gezamenlijkheid bij de initiatiefnemer en het bevoegd gezag.

Advies/Vragen

Datum
19 mei 2025

Pagina
8 van 8

Ons kenmerk

Wij hopen dat bovenstaande meer duidelijkheid geeft in deze onzekere periode rondom het thema stikstof. Wij hebben een team van acht ecologen die u van advies kunnen voorzien en uw vragen kunnen beantwoorden op dit en overige natuurthema's indien gewenst. Hebt u nog vragen over deze memo, neemt u dan contact op met W.Zwierenberg@ovij.nl Overige vragen kunnen gestuurd worden naar info@odveluwe.nl

Bijlagen

Als bijlagen treft u (wellicht ter overvloede) aan:

- Memo stikstof ODVeluwe februari 2025
- Statenbrief Voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken 10-04-2025
- Ontwerpbesluit Voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken 19-04-2025
- Bijlage bij statenbrief 'Proces totstandkoming zonering en flankerende maatregelen' 10-04-2025
- Provinciaal blad Voorbereidingsbesluit 23-04-2025

Aan
Bestuurders gemeenten OD Veluwe
Van
OD Veluwe

Onderwerp
Update n.a.v. Stikstof uitspraken

Update n.a.v. Stikstof uitspraken

Aanleiding

Recentelijk is er een aantal uitspraken gedaan over stikstof, die grootschalige effecten hebben op de mogelijkheden voor activiteiten met stikstofuitstoot in Nederland.

Kort gezegd komen de uitspraken inhoudelijk op het volgende neer:

1. Intern salderen is met terugwerkende kracht vanaf 01-01-2020 vergunningplichtig. *Intern salderen betekent dat een activiteit die uitstoot van stikstof veroorzaakt, binnen de eigen begrenzing van de activiteit wordt compenseert. Dit gebeurt door bijvoorbeeld vervuilende activiteiten te verminderen of schonere technieken te gebruiken, zodat de totale uitstoot niet toeneemt.*
2. Als er sprake is van vergunningplicht moet er gekeken worden naar additionaliteit. *Simpel gezegd: is de beschikbare stikstofruimte niet harder nodig voor natuur?*
3. Ruimte die er in de 'referentiesituatie' was op basis van een milieutoestemming en waarbij die activiteit er structureel niet meer is, mag niet mee gesaldeer worden.
4. De Staat heeft te weinig gedaan om de achteruitgang van stikstofgevoelige natuur te stoppen en moet zich houden aan het wettelijk stikstofdoel voor 2030.

Feitelijk is er geen onderscheid meer tussen intern en extern salderen, beiden zijn vergunningplichtig en voor iedere vorm van saldering gelden dezelfde regels.

De betreffende uitspraken:

- [Rendac uitspraak](#) 18-12-2024
- [Amercentrale uitspraak](#) 18-12-2024
- [Greenpeace uitspraak](#) 22-01-2025

Memo

Datum
12 februari 2025

Pagina
1 van 4

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Behandeld door
W. Zwierenberg

Bijlage

Omgevingsdienst Veluwe
Marktplaats 1
7311 LG Apeldoorn
Postbus 971
7301 BE Apeldoorn

T 055 580 17 05
E info@odveluwe.nl
www.odveluwe.nl

KvK 56677936

Wat gebeurt er nu bij Rijk en Provincie?

Vergunningverlening ligt stil

Provincies hebben n.a.v. de uitspraken op 18 december besloten de vergunningverlening stil te leggen voor alle activiteiten waar stikstof bij vrijkomt. Dit heeft tot gevolg dat ook (en misschien wel juist) onze provincie Gelderland 'op slot' zit. Dit kan grote gevolgen hebben voor onder meer de woondeal, verduurzaming, de energie- en klimaatopgave en de PAS-melders die nog altijd wachten op legalisatie.

De provincie heeft voorts nog aangegeven zich nu eerst op de toekomst te focussen en die zaken die gaan over de 'terugwerkende kracht' later op te pakken.

Zoneringsplan

Het Rijk heeft de provincies de opdracht gegeven om met maatregelen te komen waardoor Nederland 'van het slot' kan. Hiertoe is de provincie Gelderland gestart met een zoneringsplan. Er komen zoneringen rondom stikstofgevoelige natuur. Binnen deze zones worden normen opgelegd voor een maximale stikstofuitstoot. Het gaat om maatwerk per gebied, waarbij de focus nu ligt op de Veluwe en bij Winterswijk.

De manier waarop ze dit in die zones willen bereiken, lijkt erg op het plan dat er eerder al lag met de opties: stoppen, verplaatsen of innoveren. Er wordt echter gesproken over drastische maatregelen waarbij de pijn vooral lijkt te gaan landen bij bedrijven binnen deze zones. Binnen de zones kunnen straks alleen nog emissiearme activiteiten plaatsvinden en bestaande activiteiten dienen binnen 5 jaar emissievrij te worden. Daarnaast zit er grote druk op deze plannen, er moet in de eerste week van maart al een richtinggevend GS besluit liggen. Deze datum hangt samen met het vervallen van de bescherming van de PAS-melders, daarna moeten de provincies formeel gaan handhaven. Het richtinggevende besluit zal worden uitgewerkt in de Omgevingsverordening.

PAS-melders

Er lag een wettelijke opdracht voor destijds de minister voor Natuur en Stikstof en de provincies om samen zorg te dragen voor het legaliseren van projecten of activiteiten waarvoor ten tijde van het PAS 2015-2021 geen natuurvergunning nodig was vanwege hun geringe stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Hiertoe is er een legalisatie-programma opgesteld voor de PAS-melders. Dit programma loopt echter formeel tot 1 maart 2025. Op 31 januari heeft de ministerraad besloten het wetsvoorstel om het legalisatieprogramma voor PAS-melders tot 1 maart 2028 te [verlengen](#), aan te bieden aan de [Raad van State](#). Minister Wiersma heeft gevraagd om een spoedbehandeling, zodat het wetsvoorstel zo snel mogelijk kan worden aangeboden bij de Tweede Kamer. De verlenging is noodzakelijk omdat het huidige programma afloopt terwijl veel PAS-melders nog altijd geen oplossing hebben voor hun benarde situatie en dit door de uitspraken ook nog eens extra lastig is geworden. Het kabinet heeft daarom een maatwerkaanpak opgezet, waarmee de komende drie jaar aan PAS-melders een oplossing wordt geboden. In de tussentijd is de wetsoortwijzing ook van belang voor de motivering van afwijzingen van eventuele handhavingsverzoeken.

Versnellingsaanpak stikstof

Het Zoneringsplan is onderdeel van de versnellingsaanpak stikstof dat verder uitgewerkt wordt en waarvoor vanuit iedere portefeuille inbreng zal moeten worden geleverd. Daarnaast is Gelderland een nieuw toetsingskader voor vergunningverlening aan het formuleren waarin alle elementen van de uitspraken hun plek moeten krijgen. Pas daarna kunnen vergunningaanvragen weer in behandeling worden genomen. Vergunningverlening rondom gebieden waar de natuur er relatief goed voor staat kan wel doorgaan. Binnen het grondgebied van OD Veluwe is dat bijvoorbeeld het gebied dat grenst aan de Rijntakken.

Datum
12 februari 2025

Pagina
3 van 4

Ons kenmerk

Lbv en Lbv-plus

Helaas is het op dit moment nog niet duidelijk wat de uitspraak precies betekent voor de deelnemers van de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv en Lbv-plus). Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) zoekt uit wat de gevolgen zijn. Een belangrijk thema is de stikstofruimte die veehouders na het beëindigen van hun locatie nog mogen gebruiken voor een andere activiteit. Het RvO heeft op 11 februari een [bericht](#) verzonden over de gevolgen van de uitspraken voor deze groep.

Prioritering

De provincie zal, zodra de vergunningverlening weer op gang kan komen, een prioritering moeten aanbrengen in het werk. Daarbij zal waarschijnlijk voorrang gegeven worden aan projecten met een grote impact waarbij sprake is van een maatschappelijk urgente opgave. De exacte criteria hiervoor moeten nog worden uitgewerkt. Zodra de vergunningverlening voor deze zaken weer loopt zullen ze zich bezig gaan houden met de zaken die vallen onder de 'terugwerkende kracht'.

Wat doen wij als Omgevingsdienst?

Vergunningverlening door OD Veluwe

Wij zien juridisch geen mogelijkheid om de vergunningverlening op Milieu Belastende Activiteiten (MBA) stil te leggen. De uitspraken gaan over de Natura 2000-activiteit en onder de Omgevingswet is er geen sprake meer van wettelijke aanhaking tussen die activiteiten en natuur activiteiten tenzij er sprake is van een meervoudige aanvraag. We kiezen ervoor om bij een aanvraag voor een MBA met stikstofemissie de initiatiefnemers te informeren over de voor- en nadelen van het door laten lopen of intrekken van de procedure en laten de keus bij de aanvrager. Feit is wel dat we verwachten dat op basis van onze uitleg een deel van de initiatiefnemers er voor zal kiezen de aanvraag in te trekken. We verwachten dan ook minder vergunningen te verlenen en wellicht meer weigeringen totdat het nieuwe toetsingskader van de provincie bekend is.

Ontwikkelingen

Uiteraard volgen wij de ontwikkelingen op dit dossier nauwlettend.

De provincie gaat o.a. een ambtelijke taskforce vormen waar ook het perspectief van gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten in wordt betrokken. Wij hebben aangeboden vanuit de Gelderse Omgevingsdiensten deel te nemen aan deze Taskforce.

De kennis die we opdoen zullen we met enige regelmaat doorspelen aan onze opdrachtgevers.

Datum
12 februari 2025

Pagina
4 van 4

Ons kenmerk

Zaken inventariseren

Wij verwachten dat er op enig moment dit jaar een vraag zal komen vanuit de provincie naar de gemeenten en OD's om een overzicht te leveren van alle besluiten waar intern salderen is toegepast. Los van de zaken waar de initiatiefnemer een positieve weigering heeft gekregen van de provincie zijn deze zaken nooit bij de provincie terecht gekomen, ze waren immers vergunning-vrij.

Als een initiatiefnemer in een situatie waarin de activiteit vergunning-vrij was door intern salderen toch om een vergunning vroeg, kreeg hij bericht dat er geen vergunning nodig is en dat de aanvraag wordt geweigerd, de zogenoemde 'positieve weigering'.

Vanuit ODVeluwe maken wij dit overzicht voor zaken waarvoor de gemeenten zelf besluiten nemen, maar die ten aanzien van de toetsing voor stikstof aan ODVeluwe zijn voorgelegd voor advisering. Ook maken wij dit overzicht voor zaken waarvoor ODVeluwe besluiten kan nemen. Voor de overige zaken zal de gemeente zelf een overzicht moeten maken.

Advies/vragen

Wij hopen dat bovenstaande meer duidelijkheid geeft in deze onzekere periode rondom het thema stikstof. Wij hebben een team van acht ecologen die u van advies kunnen voorzien en uw vragen kunnen beantwoorden op dit en overige natuurthema's indien gewenst. Hebt u nog vragen over deze memo, neemt u dan contact op met w.zwierenberg@ovij.nl. Overige vragen kunnen gestuurd worden naar info@odveluwe.nl.

Statenbrief

Besluitvorming

Datum
10 april 2025

Zaaknummer
2025-002555

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 4

Onderwerp
Vorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken

Beleidsprogramma

- Biodiversiteit
- Agrifood
- Gezonde leefomgeving

Ambitie

- Alle

Portefeuillehouder
Ans Mol-van de Camp

1 Kern voorstel

Gedeputeerde Staten stellen voor om het voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken vast te stellen. Hiermee wordt de bestaande situatie bevroren in een strook van 500 meter rond de stikstofgevoelige natuur binnen de Natura 2000-gebieden Veluwe, landgoederen Brummen, Willinks Weust en Bekendelle. Dit betekent dat er op een enkele uitzondering na geen nieuwe activiteiten in deze strook worden toegestaan die zorgen voor de uitstoot van stikstof. Deze beperking is maximaal 1,5 jaar van toepassing. Dit voorbereidingsbesluit gaat niet over bestaande activiteiten in deze strook. Die kunnen door blijven gaan. Het 'voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken' is een volgende stap in het in beweging krijgen van de vergunningverlening.

2 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

Eerder is toegelicht dat vanwege de Raad van State uitspraken over stikstof op 18 december 2024 de vergunningverlening in Nederland nagenoeg op slot zit. Voor ons college was dit aanleiding om bovenop de Versnellingsaanpak Stikstof (PS2024-1027, PS2024-1029 en PS2024-1030) een extra maatregel in gang te zetten, namelijk de zonering. Die zonering houdt in dat activiteiten in een strook van 500m rondom de stikstofgevoelige natuur binnen de genoemde Natura 2000-gebieden te maken krijgen met strengere regels voor stikstofuitstoot. Alle betrokkenen krijgen 10 jaar de tijd krijgen om daar naar toe te groeien. Wij stellen hiervoor een pakket aan flankerende maatregelen samen en zullen actieve begeleiding bieden voor een bij het gebied passende en toekomstbestendige invulling.

Het voorbereidingsbesluit waarover we nu uw besluit vragen is bedoeld als voorbereiding op het uitwerken van de zonering in de omgevingsverordening. Dat gebeurt door het weren van nieuwe activiteiten stikstof uitstoten in stroken van maximaal 500 meter rond stikstofgevoelige habitats en leefgebieden op de Veluwe en bij de meest gevoelige Natura 2000-gebieden in Winterswijk.

Het Voorbereidingsbesluit staat niet op zichzelf. De plannen voor de Versnellingsaanpak Stikstof werken we voor de zomer van 2025 verder uit in een concreet uitvoeringsprogramma voor een verdere

daling van de stikstofuitstoot. We benutten per direct de budgetten die voor stikstof beschikbaar zijn zodat mensen die te maken krijgen met strengere regels ook in staat worden gesteld om daar aan te voldoen of er stapsgewijs naar toe te werken.

Door het nemen van het voorbereidingsbesluit biedt u voor de korte termijn duidelijkheid over de ontwikkelrichting en voorkomt u dat er de komende 1,5 jaar nieuwe activiteiten starten die zorgen voor meer stikstofuitstoot of waar na vaststelling van de uiteindelijke zonering alsnog strengere eisen voor gelden. Bovendien zien wij dit als een belangrijk juridisch argument dat samen met de uitvoering van de Versnellingsaanpak Stikstof helpt om de vergunningverlening weer op gang te krijgen en af te zien van handhaving bij de PAS-melders.

3 Hoe bent u eerder betrokken?

De zonering rond stikstofgevoelige habitats op de Veluwe en bij de meest gevoelige natuurgebieden in Winterswijk is aangekondigd (PS2025-82) bij de behandeling van de Versnellingsaanpak Stikstof op 5 februari 2025 in uw Staten. Daarna hebben we u geïnformeerd over ons plan van aanpak en de kaderstelling voor de verdere uitwerking van die zonering (PS2025-200).

4 Samenvatting

Wij stellen uw Staten voor het bijgevoegde voorbereidingsbesluit vast te stellen. Dit besluit geeft per direct een juridische grondslag om geen nieuwe activiteiten toe te staan die stikstof uitstoten.

- Het voorbereidingsbesluit geldt voor een strook van 500 meter om de stikstofgevoelige natuur binnen de Natura 2000 gebieden Veluwe, Landgoederen Brummen, Bekendelle en Willinks Weust. Als de nadere uitwerking daar aanleiding toe geeft kan de begrenzing van de uiteindelijke zonering in de omgevingsverordening afwijken van de strook waarvoor nu het voorbereidingsbesluit gaat gelden.
- Het voorbereidingsbesluit maakt nieuwe activiteiten in de strook van 500m onmogelijk totdat de uitwerking van de zonering is vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening, met alleen de hoogst nodige uitzonderingen. Dit zijn:
 - Alle activiteiten die al een ontvankelijke vergunningaanvraag hebben gedaan op het moment dat wordt besloten over het voorbereidingsbesluit
 - Activiteiten die alléén zorgen voor een tijdelijke uitstoot van stikstof
 - Activiteiten met een dwingende reden van groot openbaar belang (denk aan dijkversterkingen, verkeersveiligheidsprojecten, defensie)
 - Activiteiten die er aan bijdragen dat Gelderland van het slot komt en vergunningverlening weer (beter) mogelijk wordt. Dus zaken waardoor stikstofgevoelige natuur zich kan herstellen en de uitstoot van stikstof vermindert.
- Het voorbereidingsbesluit geldt voor maximaal 1,5 jaar. In die tijd zal de omgevingsverordening met de beoogde strook van maximaal 500 meter zijn uitgewerkt, samen met een flankerend pakket aan maatregelen met bijpassend budget.

5 Argumenten

Waarom zonering en een voorbereidingsbesluit?

Datum
10 april 2025

Zaaknummer
2025-002555

Blad
3 van 4

Het instellen van stikstof-emissiearme stroken doen we omdat op dit moment Gelderland op slot zit doordat geen natuurvergunningen verleend kunnen worden.

De uiteindelijke zonering van maximaal 500m is er op gericht om de uitstoot van stikstof te verminderen in zogenaamde significante stroken, daar waar de uitstoot van die stikstof het meest direct van invloed is op de nabijgelegen stikstofgevoelige natuur.

Door het voorbereidingsbesluit worden ongewenste ontwikkelingen qua stikstofemissie voorkomen, zolang de beoogde zonering nog niet is uitgewerkt. Dit beschermt ook initiatiefnemers die anders het risico lopen om nu toestemming te krijgen voor iets waar ze over een jaar dan weer van moeten afwijken. Dit is ook van belang voor de voorzienbaarheid. We willen voorkomen dat ondernemers investeringen doen in activiteiten waar op basis van het toekomstige zoneringsbeleid extra beperkingen aan worden opgelegd.

Wat zijn uitzonderingen en waarom?

Het voorbereidingsbesluit maakt activiteiten (tijdelijk) onmogelijk, daarom is het belangrijk om de proportionaliteit van het besluit af te wegen. Tegelijk is de bedoeling om duidelijkheid te bieden over de ontwikkelrichting. Daarom zijn er slechts heel beperkt enkele uitzonderingen gemaakt. We willen niet allemaal uitzonderingen die toch weer leiden tot extra stikstofuitstoot. We verwachten van initiatiefnemers dat ze bedenken hoe ze binnen de strook van 500m zorgen voor lagere uitstoot van stikstof of anders daarbuiten zoeken naar plek voor nieuwe activiteiten.

De gangbare wettelijke eisen blijven gewoon van kracht. Alle projecten die vallen onder de uitzonderingsgronden in het voorbereidingsbesluit, dienen dus wel nog te voldoen aan het kader zoals dat geldt voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit.

6 Kanttekeningen en dilemma's en risico's

Het voorbereidingsbesluit raakt alle nieuwe activiteiten in de zone, ongeacht de sector of hoogte van de bijdrage aan stikstofdepositie in de natuur. Ons college wil dat alle sectoren bijdragen aan een lagere stikstofuitstoot en dat betekent dus ook dat alle sectoren worden geraakt. Dat geen nieuwe activiteiten worden toegestaan raakt woningbouwplannen, uitbreiding van bedrijventerreinen en agrarische bedrijven en recreatieondernemers.

Het bevriezen van alle activiteiten kan gevolgen hebben voor investeringsbereidheid van partijen, extra kosten met zich meebrengen of leiden tot vertraging of afstel van voorgenomen activiteiten. Daar staat tegenover dat op dit moment nieuwe activiteiten vrijwel onmogelijk zijn doordat de vergunningverlening op slot zit. Daar willen we met behulp van de zonering en vooruitlopend daarop het voorbereidingsbesluit juist weer beweging in krijgen. Daarvoor is de zonering op zichzelf geen garantie, maar samen met het flankerend beleid wel een belangrijke concrete volgende stap in aanvulling op de reeds aangekondigde Versnellingsaanpak Stikstof.

De mensen die worden geraakt door het voorbereidingsbesluit en daarna door de uitwerking van de zonering hebben te maken met onzekerheid over hun toekomst en gebrek aan perspectief. Dit willen we zoveel mogelijk voorkomen of ondervangen door snel duidelijkheid te bieden over wat wel kan en welke stappen nog volgen uitwerking van de zonering. Dat combineren we met flankerende maatregelen waarvoor we de nog beschikbare (GMS-)middelen inzetten en in de Tussenbalans extra budget voorstellen. We realiseren ons dat we de zorgen niet volledig kunnen

Datum
10 april 2025

Zaaknummer
2025-002555

Blad
4 van 4

wegnemen, maar willen met duidelijke normen, een helder proces en voldoende budget voor flankerende maatregelen wel meer houvast en perspectief bieden.

7 Duurzaamheid

De nadruk ligt op stikstof omdat daardoor de vergunningverlening nu op slot zit. Andere duurzaamheidsthema's zijn hieraan ondergeschikt bij de afwegingen rond het voorbereidingsbesluit en de zonering.

8 Planning en control

Dit voorbereidingsbesluit heeft in beginsel geen financiële gevolgen. Externe partijen kunnen nadeelcompensatie aanvragen indienen, maar een voorbereidingsbesluit is geen schadeveroorzakend besluit genoemd in artikel 15.1 van de Omgevingswet.

Waar mogelijk worden de beschikbare budgetten al per direct ingezet om de gewenste ontwikkelrichting mogelijk te maken. In het kader van de Tussenbalans kijken we naar extra middelen bovenop de reeds beschikbare budgetten voor stikstof.

9 Participatie en communicatie

Voor dit voorbereidingsbesluit is geen participatie georganiseerd door de korte voorbereidingstijd. Wel hebben wij onze medeoverheden onder embargo geïnformeerd, vooral degenen op wiens grondgebied de zonering betrekking heeft.

10 Vervolg

De uiteindelijke zonering willen we zo snel mogelijk uitwerken in de omgevingsverordening. Dat doen we met een zorgvuldig participatieproces over zowel de invulling van de regels als het pakket van flankerende maatregelen dat er bij nodig is. In bijlage 3 lichten we het participatieproces op hoofdlijnen toe voor de nadere uitwerking van de zonering en het flankerend beleid. De verwachting is dat het uitwerken en vastleggen van zonering in de omgevingsverordening tot maximaal 1,5 jaar gaat duren.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus

- Commissaris van de Koning

Johan Osinga

- Secretaris

Bijlage(n)

- 1 Ontwerpbesluit
- 2 Tekst voorbereidingsbesluit stikstofemissie-arme stroken
- 3 Proces totstandkoming zonering en flankerende maatregelen

Datum vergadering

19 april 2025

PS-nummer

Provinciale Staten van Gelderland

Gelet op artikel 4.15 van de Omgevingswet;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 8 april 2025 om stikstofemissie-arme stroken met een beperkingengebied in te stellen zoals aangegeven op de bijbehorende kaart. Het beperkingengebied ziet op de volgende Gelderse Natura 2000-gebieden: de Veluwe, Willinks Weust, Bekendelle en de landgoederen Brummen;

Gelet op ons voornemen om de voor dit beperkingengebied te stellen regels (de aangekondigde 'zonering') nader uit te werken;

Overwegende dat het noodzakelijk is met het oog op de voorbereiding van deze regels en vooruitlopend op de vaststelling daarvan de omgevingsverordening te wijzigen met voorbeschermingsregels. Deze regels strekken ertoe te voorkomen dat binnen dit beperkingengebied nieuwe activiteiten met stikstofuitstoot plaatsvinden die zorgen voor stikstofdepositie op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden of dat bestaande activiteiten uitbreiden die leiden tot extra stikstofdepositie op de aangegeven Natura 2000-gebieden.

Besluiten

1. Het voorbereidingsbesluit vast te stellen conform bijlage A en zoals digitaal vastgelegd [Voorbeschermingsregels beperkingengebied stikstofemissie - Omgevingsdocumenten van de provincie Gelderland](#)
2. Dit besluit in werking te laten treden op datum van bekendmaking in het Provinciaal Blad

Provinciale Staten van Gelderland

voorzitter

griffier

Onderwerp

Bijlage 3: Proces totstandkoming zonering en flankerende maatregelen

Portefeuillehouder

Ans Mol-van de Camp

1 Proces totstandkoming zonering

De planning voor de uitwerking van de zonering in de provinciale omgevingsverordening is op hoofdlijnen:

- Voorbereidingsbesluit in april 2025
- Participatieplan gereed mei 2025
- Participatietraject van mei 2025 t/m oktober 2025
 - Partners betrekken en richten – voor half juni
 - Samen aan de slag – half juni tot 2 juli en dan september
 - Terugkoppelen resultaat aan deelnemers – kort in oktober, verwijzen naar zienswijzeprocedure voor stevige eindreacties (fouten wel graag melden)
- Stukken klaar voor verzending aan GS eind november
- Januari 2026 inhoud afronden en GS-besluit
- Februari 2026-mei 2026 juridische verwerking en procedures
- Start zienswijze is half/eind mei 2026
- Zienswijzeprocedure afgerond voor 11 juli 2026
- September 2026 stukken langs GS
- Ingang nieuwe omgevingsverordening rond zonering oktober 2026

Toelichting

De uitwerking van de inhoud (tot einde 2025) doen we in grofweg drie fasen:

Fase 1: maart – mei 2025

Inrichten vervolgtraject

- Welke stappen en met wie
- Bepalen hoe we de exacte doelstellingen uitwerken
- Welke aanvullende flankerende maatregelen zijn nodig

Hiervoor voeren we ambtelijk en bestuurlijk gesprekken met alle mede-overheden en betrokkenen in Winterswijk en rond de Veluwe en diverse (koepels van) belangenorganisaties zoals het landbouwcollectief, natuur- en milieuorganisaties en VNO-NCW om met elkaar te bepalen hoe in het vervolgproces de juiste kennis aan tafel komt en tijdig de verschillende belangen kunnen worden meegewogen.

Fase 2: mei-okt 2025

Inhoudelijke uitwerking

- Gebiedsgerichte en thematische werkbijeenkomsten
- Concrete uitwerking van de regels én praktische invulling van flankerende maatregelen

Datum
10 april 2025

Zaaknummer
2025-002555

Blad
2 van 3

In deze periode wordt ook het uitvoeringsprogramma bij de Versnellingsaanpak Stikstof uitgewerkt voor de onderdelen Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, de bronmaatregelen én de Aanpak Veluwe.

Fase 3: okt 2025 en verder

- Formele vastlegging
- Uitvoerbaar flankerend beleid

In deze periode zal een ontwerp-omgevingsverordening worden opgesteld waarvoor nog een aparte zienswijzeprocedure voor wordt doorlopen. Voordat het zover is toetsen we het concept met de betrokkenen uit fase 1 en 2 om te bepalen of alle input goed is verwerkt.

2 Nadere uitwerking zonering

Het voorbereidingsbesluit gaat puur over het verbieden van nieuwe activiteiten die stikstof uitstoten in de directe nabijheid van stikstofgevoelige natuur binnen de Natura 2000-gebieden. Dat geeft geen duidelijkheid over het perspectief dat er straks nog is binnen de strook van maximaal 500m en welke regels daar in de toekomst precies gaan gelden. Die uitwerking gebeurt pas later dit jaar, zoals in paragraaf 1 is beschreven. Dan wordt duidelijk hoe de aangekondigde regels voor vermindering van de uitstoot van stikstof tussen de 60 en 70% precies worden toegepast, met welk referentiejaar en hoe eerder gezette stappen daarbij worden meegenomen om de restopgave voor het gebied te bepalen. We maken afspraken voor alle sectoren wat er nog wel kan en onder welke voorwaarden en welke ondersteuning daarbij wordt geboden. Dan wordt ook duidelijk wat dit betekent voor bestaande activiteiten in de strook van maximaal 500m. Die worden nu niet geraakt door het voorbereidingsbesluit.

3 Flankerende maatregelen

Tegelijk met de zonering wordt het pakket aan flankerende maatregelen verder uitgewerkt om in te zetten in de gebieden rond de Veluwe en in Winterswijk. Daarmee spelen we in op vragen en behoeften vanuit de praktijk en de lopende gebiedsprocessen om straks aan de strengere normen te kunnen voldoen. Hiervoor worden in de Tussenbalans middelen gereserveerd. Opties die we daarvoor in beeld hebben en nader uitwerken (niet limitatief):

Stikstofreductie (rond Veluwe en Winterswijk)

- managementmaatregelen
- innovatie stimuleren
- bovenwettelijke maatregelen verduurzaming industrie
- verduurzaming bestaande woningvoorraad
- verplaatsings- en stoppersregelingen
- agrarisch natuurbeheer
- (andere) mogelijkheden voor extensivering
- grondbeleid met aankoop

Natuurversterking (rond Veluwe en Winterswijk)

- Versterking van stikstofgevoelige habitats en leefgebieden via beheer, agrarisch natuurbeheer en natuurinclusieve landbouw of gerichte natuurherstelmaatregelen buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied.

Datum

10 april 2025

Zaaknummer

2025-002555

Blad

3 van 3

Uitvoering aanpak Veluwe

- Investeren in tegengaan van de drukfactoren voor de Veluwe én opvangen van de gevolgen van alle veranderingen voor de inwoners en het toekomstperspectief voor het gebied (met een focus op uitvoering bestaande plannen en initiatieven).
- Programma-financiering voor uitvoering plannen gemeenten en waterschappen die bijdragen aan vermindering stikstofuitstoot en verbetering natuurkwaliteit en perspectief voor het gebied.
- Pijler recreatie in balans, voortbouwend op de huidige regiodeal en specifiek met oog op de verdere verduurzaming van de recreatieve sector op en direct grenzend aan de Veluwe.

Vorbereidingsbesluit beperkingengebied stikstofemissie

Provinciale Staten van Gelderland

Gelet op artikel 4.15 van de Omgevingswet;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 8 april 2025 om stikstofemissie-arme stroken met een beperkingengebied in te stellen zoals aangegeven op de bijbehorende kaart. Het beperkingengebied ziet op de volgende Gelderse Natura 2000-gebieden: de Veluwe, Willinks Weust, Bekendelle en de landgoederen Brummen;

Gelet op ons voornemen om de voor dit beperkingengebied te stellen regels (de aangekondigde 'zonering') nader uit te werken;

Overwegende dat het noodzakelijk is met het oog op de voorbereiding van deze regels en vooruitlopend op de vaststelling daarvan de omgevingsverordening te wijzigen met voorbeschermingsregels. Deze regels strekken ertoe te voorkomen dat binnen dit beperkingengebied nieuwe activiteiten met stikstofuitstoot plaatsvinden die zorgen voor stikstofdepositie op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden of dat bestaande activiteiten uitbreiden die leiden tot extra stikstofdepositie op de aangegeven Natura 2000-gebieden.

Besluiten:

Artikel I

De voorbeschermingsregels beperkingengebied stikstofemissie vast te stellen zoals is aangegeven in bijlage A.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op de dag van bekendmaking in het Provinciaal Blad.

Provinciale Staten van Gelderland

Voorzitter

Griffier

Bijlage A

Voorbeschermingsregels beperkingengebied stikstofemissie Gelderland

Voorrangsbepaling

- 1 In aanvulling op de regels in hoofdstuk 4 van de Omgevingsverordening Gelderland gelden de navolgende voorbeschermingsregels.
- 2 Voor zover de omgevingsverordening activiteiten mogelijk maakt die niet in overeenstemming zijn met de voorbeschermingsregels, zijn deze activiteiten door de werking van de voorbeschermingsregels niet toegestaan. De voorbeschermingsregels gaan in zoverre voor de regels van de omgevingsverordening.

Hoofdstuk 4a Voorbeschermingsregels beperkingengebied stikstofemissie

Artikel 4a.1 (Oogmerk)

Deze voorbeschermingsregels zijn gesteld met het oog op het voorkomen en beperken van stikstofdepositie op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden.

Artikel 4a.2 (reikwijdte beperkingengebied stikstofemissie)

De voorbeschermingsregels gelden binnen het beperkingengebied stikstofemissie.

Artikel 4a.3 (verbod met omgevingsvergunningplicht)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning binnen het beperkingengebied stikstofemissie een nieuwe activiteit met stikstofdepositie op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden te verrichten of een bestaande activiteit met stikstofdepositie op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden uit te breiden.

Artikel 4a.4 (beoordelingsregel omgevingsvergunning)

Een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4a.3 wordt alleen verleend als de activiteit kan worden gerechtvaardigd op grond van redenen van groot openbaar belang.

Artikel 4a.5 (meldingsplicht)

- 1 In afwijking van de artikelen 4a.3 en 4a.4 is het verboden om zonder voorafgaande melding aan Gedeputeerde Staten binnen het beperkingengebied stikstofemissie een nieuwe activiteit met stikstofdepositie op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden te verrichten of een bestaande activiteit met stikstofdepositie op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden uit te breiden.
- 2 Het eerste lid is van toepassing:
 - a. als de activiteit plaatsvindt in het kader van het beheer, de bescherming, het behoud of het herstel van de biodiversiteit of de natuur binnen het beperkingengebied stikstofemissie;
 - b. als de activiteit plaatsvindt in het kader van een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel als bedoeld in artikel 4.26 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
 - c. als de activiteit plaatsvindt in het kader van de volgende regelingen: de landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties, de landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting, de maatregel gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties of de landelijke beëindigingsregeling veehouderij;
 - d. als de activiteit tenminste 70% stikstofreductie realiseert ten opzichte van het referentiejaar 2018; of
 - e. op een activiteit die alleen tijdelijk, gedurende maximaal achttien maanden, stikstofdepositie veroorzaakt op de stikstofgevoelige natuur binnen één of meer van de aangegeven Natura 2000-gebieden.

- 3 Een activiteit als bedoeld in het tweede lid, wordt ten minste vier weken voor het begin van die activiteit aan Gedeputeerde Staten gemeld, waarbij de volgende informatie wordt verstrekt:
 - a. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit; en
 - b. de verwachte duur ervan.

Artikel 4a.6 (overgangsrecht)

- 1 Voor zover een activiteit met stikstofdepositie op de stikgevoelige natuur binnen één of meer van de aangegeven Natura 2000-gebieden wordt of kan worden verricht op grond van een omgevingsvergunning zijn de artikelen 4a.3 en 4a.4 niet van toepassing, als vóór de datum van inwerkingtreding een ontvankelijke aanvraag om omgevingsvergunning bij het bevoegde gezag is ingediend.
- 2 Voor zover een activiteit met stikstofdepositie op de stikgevoelige natuur binnen één of meer van de aangegeven Natura 2000-gebieden wordt of kan worden verricht op grond van een melding als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet, is artikel 4a.3 niet van toepassing, als vóór de datum van inwerkingtreding aan het bevoegde gezag via het Omgevingsloket een melding is gedaan en die melding, voor zover vereist, door het bevoegd gezag is bevestigd.
- 3 Voor zover voor een activiteit met stikstofdepositie op de stikgevoelige natuur binnen één of meer van de aangegeven Natura 2000-gebieden een besluit in voorbereiding is tot het vaststellen of wijzigen van het omgevingsplan, het nemen van een projectbesluit of een besluit als bedoeld in artikel 4.6 van de Invoeringswet Omgevingswet, is artikel 4a.3 niet van toepassing, als vóór de datum van inwerkingtreding het ontwerp daarvan ter inzage is gelegd.

Bijlage I Overzicht informatieobjecten

*beperkingengebied
stikstofemissie*

/join/id/regdata/pv25/2025/gebiedsaanwijzing_4cc5b5e16cdb4bdfa-
cee752338e049f4/nld@2025-03-11;1

Toelichting

Hoofdstuk 4a Voorbeschermingsregels beperkingengebied stikstofemissie

Algemene toelichting

Er is een wijziging van de omgevingsverordening in voorbereiding voor het instellen van stikstof-emissie-arme stroken met een beperkingengebied. De voorbeschermingsregels zien op de volgende Gelderse Natura 2000-gebieden: de Veluwe, Willinks Weust, Bekendelle en de landgoederen Brummen.

Het doel van deze voorbescherming is het voorkomen van nieuwe activiteiten met stikstofdepositie op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden die op grond van een geldende regeling nog vergund kunnen worden, maar die met de in voorbereiding zijnde nieuwe regeling naar verwachting niet meer of alleen onder restricties zijn toegestaan.

Het voorbereidingsregime heeft een geldingsduur van achttien maanden.

Artikelgewijze toelichting

Artikel 4a.1 (Oogmerk)

Essentie van deze voorbeschermingsregels is dat er niet meer stikstofdepositie plaatsvindt op de stikstofgevoelige natuur binnen de aangegeven Natura 2000-gebieden.

Artikel 4a.2 (reikwijdte beperkingengebied stikstofemissie)

Het beperkingengebied geldt in en rondom de genoemde Natura-2000 gebieden. Het werkingsgebied gaat uit van de begrenzing van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden binnen deze Natura 2000-gebieden. De bijbehorende kaart is daarbij leidend.

De grens van 500 meter rondom stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden is grofmazig. Voor situaties waarin de begrenzing onduidelijkheid en daardoor rechtsonzekerheid oproept kunnen Gedeputeerde Staten die begrenzing aanpassen. Deze bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten volgt uit de bestaande bevoegdheid in (artikel 1, onder b, van) de Delegatie- verordening leefomgeving Gelderland.

Artikel 4a.3 (verbod met omgevingsvergunningplicht)

Dit artikel bevat een verbodsbepaling voor om nieuwe activiteiten te verrichten zonder omgevingsvergunning. Op deze vergunningplicht is afdeling 7.2 van toepassing. In artikel 4a.4 staat wanneer een aangevraagde vergunning kan worden verleend.

Artikel 4a.4 (beoordelingsregel omgevingsvergunning)

Het beoordelingscriterium voor het verlenen van een omgevingsvergunning is 'groot openbaar belang' Dit criterium betreft redenen die verband houden met:

- openbare veiligheid (dijkversterking, defensie, verkeersveiligheid);
- volksgezondheid;
- drinkwatervoorzieningen; of
- verbetering van verkeersveiligheid.

Gedeputeerde Staten stellen met het oog op de rechtszekerheid en voorspelbaarheid een handreiking op voor de toetsing aan dit criterium.

Artikel 4a.5 (meldingsplicht)

Voor de in dit artikel genoemde uitzonderingen op het verbod geldt een meldingsplicht. Op deze meldingsplicht is afdeling 7.3 van toepassing. Als deze meldingsplicht van toepassing is, geldt er geen omgevingsvergunningplicht als bedoeld in artikel 4a.3 en 4a.4.

De uitzondering in onderdeel c geldt ook voor de aangekondigde 'brede beëindigingsregeling' of overige landelijke en provinciale regelingen ter stimulering van emissiereductie van 70% of meer zodra die inwerkingtreden.

De uitzondering onder d betreft ook inbreiding voor woningbouw of bedrijventerreinen (pand transformatie, transformatiegebied, herstructurering, verdichting) binnen bestaand stedelijk gebied¹ die gepaard gaat met een reductie van minimaal 70% door een hoger afromingspercentage toe te passen bij intern en/of extern salderen .

De uitzondering in onderdeel e ziet op activiteiten met alleen tijdelijke stikstofdepositie van ten hoogste achttien maanden. Deze uitzondering geldt voor bijvoorbeeld evenementen en andere activiteiten met een tijdelijke depositie zoals bijvoorbeeld bouw- en aanlegactiviteiten.

Alle overigenieuwe activiteiten met stikstofdepositie op de aangegeven Natura 2000-gebieden binnen het beperkingengebied stikstofemissie zijn verboden. In voorkomende gevallen kan een beroep worden gedaan op de 'hardheidsclausule' in artikel 1.4 (maatwerkvoorschrift in afwijking van regels voor activiteiten).

¹ Er wordt aangesloten bij de definities van plantype in de Planregistratie Wonen van de provincie: pand transformatie, transformatiegebied, herstructurering en verdichting.

Artikel 4a.6 (overgangsrecht)

Voor de activiteiten of projecten waarvoor die op het moment van inwerkingtreding van deze voorbeschermingsregels een omgevingsvergunning was verleend of een ontvankelijke aanvraag is ingediend, geldt overgangsrecht met eerbiedigende werking (lid 1). Onder een omgevingsvergunning wordt tevens verstaan een andere titel die het recht geeft op die activiteit te verrichten zoals bijvoorbeeld een referentiesituatie of overgangsrecht. Voor activiteiten of projecten waarvoor die op het moment van inwerkingtreding van deze voorbeschermingsregels al voorbereidingsprocedures waren gestart, geldt overgangsrecht met eerbiedigende werking (lid 3). Dit geldt ook voor een tijdig gedane melding (lid 2).

Ook bij de toepassing van dit overgangsrecht kan in voorkomende gevallen een beroep worden gedaan op de 'hardheidsclausule' in artikel 1.4 (maatwerkvoorschrift in afwijking van regels voor activiteiten).